

VYHLAŠUJEME ČTENÁŘSKOU ANKETU O NEJVĚTŠÍHO ČESKÉHO DOBRODRUHA 20. STOLETÍ

Co vzít
s sebou
do Asie

STRANA 8

DVOUMĚSÍČNÍK PRO MNOHOSTRANNÉ OSOBNOSTI

DOBRODRUH

Ročník III.

Číslo 6 / 99

Cena 16,- Kč; 22,- SK

Miloš KUBÁNEK: O STAVU ČESKÝCH DOBRODRUHŮ

Miloš Kubánek (38) je vydavatelem a šéfredaktorem dvouměsíčníku Dobrodruh. Tímto číslem časopis uzavírá třetí ročník svého vycházení. Je to menší dítko k obecnějšímu zamyšlení nad stavem dobrodružství v Čechách i dosavadním i budoucím zaměřením Dobrodruha.

Ve střední Evropě většina dobrodruhů přirozeně směřuje do hor.

Děláš Dobrodruha již tři roky. Jací jsou podle tebe dobrodruzi v Čechách?

K tomu je třeba říci, jak chápou dnešní dobrodruhy a dobrodružství. A tady se můj názor za ty tři roky neměnil. Dobrodružství je podle mne způsob života, který lidé přirozeně žili statisíce let ve volné přírodě, před vznikem technické civilizace. Nikdo se mu nemohl vyhnout, pokud chtěl přežít. Museli se rychle a vytrvale pohybovat, objevovat a poznávat, reagovat na nečekané, bojovat. To v nich vytvořilo určité schopnosti, charakterové rysy, dalo jim to nezávislost a svobodu. Technická civilizace tento přirozený způsob života silně omezila. Vytvořila pro něj dokonce zvláštní slovo, kterým je pro mne „dobrodružství“. A dnes se mnozí na dobrodružství dívají s despektem jako na činnost, která je v dnešním světě přece zbytečná a navíc nevhodná „vyššího tvora“, který svým rozumem ovládá přírodu. Já si však myslím, že jde především o zlenivělého a zdomácnělého tvora. A jsem z mnoha důvodů rád, že stále existuje velké množství lidí, kteří cítí tep nebo zbytky

tepu divočiny ve svých žilách a vracejí se dobrodružnými činnostmi ke svým přírodním kořenům. To jsou podle mne dobrodruzi dneška.

To je ovšem dosti široká definice dobrodružství. Co vlastně podle tebe pod dobrodružstvím spadá?

Dobrodružnými jsou v podstatě všechny lidské činnosti. Prvky dobrodružství najdeme všude, dokonce i v práci – era strašlivé pásové velkovýroby je našťástí na ústupu. Někteří povolání jsou dobrodružství samo. Od momentu, kdy výrobní činnosti byly průmyslovou civilizací prohlášeny jako téměř jediné užitečné a morální konání, však vznikla sféra dobrodružství jako činnosti, které do tohoto světa jakoby nezapadají. A přesto je stále dělá v určité míře každý. Každý člověk si někdy hraje, jde na procházku, dívá se na dobrodružné filmy, někdy dobrovolně vstupuje do složitých situací. I ti největší pivní skauti většinou házejí šipkami nebo hrají mariáš. Tím vším se lidé vracejí ke svým kořenům. A cítí se přitom velmi dobře! Dobrodruhy jsou tak v tomto smyslu téměř všichni, i když by to většinou nepřiznali.

Intenzivnější dobrodružství začíná samozřejmě u provozování sportů a poznávacích cestování. Za vrcholy dnešního dobrodružství pak osobně považuji outdoorové sporty a pohyb v divočině.

Je proto mimochodem přirozené, že v našich středoevropských podmínkách, kdy nižší jsou precivilizované, většina dobrodruhů směřuje do hor. A že horám věnuje časopis Dobrodruh tolik pozornosti.

Řekl jsi, že našťástí dnes ještě existují dobrodruzi. Myslíš, že dobrodružství má kladné dopady?

Nepochybně – jak osobní, tak pro společnost. Řekl jsem, že dnešní člověk je technickou civilizací zlenivělý. Lenivost člověka je přirozená, má svůj regenerační význam a je i jedním z důvodů vzniku techniky. Ale tam, kde se to s ní přežene, nastupuje nedostatek prožitků, nuda a celková chudost života. Dobrodružné činnosti náš život obohacují, dávají mu štávu, přispívají k psychologické svěžesti a vyrovnanosti. I proto je dobře, že stále ještě cítíme potřebu je dělat.

Ale jsou zde i společenské souvislosti. Technikou omezený člověk je stále

ještě přírodním tvorem, u něhož se dosud vytváří životodárná energie, a tak se cítí podobně, jako ty ubohé selmy v zoologických zahradách. Stejně jako „tygr v kleci“ je stresovaným, zlým, a proto se vrhá do všemožných hazardních akcí, chvilkových extrémních kousků, drogování a pití, masových šílení a válečných ryků. To jsou podle mne zoufalé křeče, jen vzdáleně napodobující dobrodružství. Dobrodružné činnosti podle mne odbourávají taktou vzniklou stresovou agresivitu a zároveň uchovávají člověka v „přírodním“ stavu, který potřebuje nejen pro bohatost života, ale i pro své vlastní přežití. A tím se dostávám k dalšímu problému – zdomácnění člověka.

Je nesporné, že technická civilizace člověka zdomácnuje. U domácích zvířat můžeme pozorovat, co to přináší – ztratily svoji nezávislost, schopnost přežít v přírodě, svoje vášně a svobodu. Je třeba neuvěřitelné, co se lidem podařilo za pouhých několik tisíc let vytvořit z vlka. A my možná nastupujeme podobnou pouť, i když zatím našťástí pomalejší.

Mnozí se z toho vývoje radují – připadají jim, že člověk ztrácí své vášně, které mohou být v případě stresu i destruktivní. Ale neuvědomují si, že spolu s tím ztrácíme i schopnost přežít mimo technickou civilizaci. A kdo ví, zda a kdy se zhroutí? Proto je i ze společenského hlediska dobré pěstovat dobrodružné činnosti – zachováme jimi naše schopnosti pro nestresované společenské vztahy i pro schopnost přežití.

A jsou zde i další kladné stránky dobrodružných činností. Těmi si totiž pěstujeme i svobodu a nezávislou osobnost, což v éře mas a jejich masového ovlivňování zvyšuje šance přežít i záchranu přírody bez dalších ztrát svobod. A každý tuší, že pro dobrodruha je svoboda prvořadou hodnotou.

Mluvíš o postupném zdomácnění člověka. Myslíš si tedy, že vývoj směřuje ke konci dobrodružství?

Já rozhodně netvrdím, že je nejlepší se vrátit na stromy. Technika má i své kladné stránky. Jen si myslím, že je třeba

► Pokračování na str. 3

Od 15. dubna 2000 do 4. listopadu 2001 bude v Altenmarktu-Zauchensee v salcburském sportovním areálu Amadé uspořádána velká výstava o historii horolezectví ve 20. století. Výstava bude umístěna v bývalých výrobních halách textilního podniku Steffner v bezprostřední blízkosti dálničního uzlu Ennstal. Tato výstava s názvem „Volání hor“ se stane pravděpodobně největší podobnou akcí uspořádanou kdy v Evropě. Milovníci historie horolezectví a dobrodružství na ní najdou stovky historických exponátů, fotografií, maleb. V rámci výstavy vystupí řada osobností horolezectví 20. století, budou promítány originální diashow, filmy a ve třech speciálních sálech virtuální show. Výstava bude rovněž obsahovat řadu tematických bloků, z nichž jeden je věnován 200. výročí slavného prvního výstupu na Großglockner. Speciální doprovodná výstava k tomuto tématu bude umístěna na výšinné císaře Františka Josefa v oblasti Großglockneru. Z dalších bloků vybíráme:

HUBEROVI O VÝSTUPU NA NORTH AMERICA WALL

„North America Wall“ je v současné době možná nejobtížnější stěna na světě. Je vysoká přes 1000 metrů a tyčí se nad El Capitanem v údolí Yosemite v Kalifornii. Do dějin této stěny se zapsali dva mladí horolezci z bavorsko-salcburského pomezí – bratři Thomas a Alexander Huberovi. Trasu svého slavného výstupu, kterou absolvovali bez jakýchkoliv technických pomůcek, nazvali „El Nino“ a v rámci výstavy jí podrobně představi.

DIRETISSIMA – VELKÉ ALPSKÉ STĚNY

Matterhorn, Eiger, masív Mont Blancu, Drei Zinnen (Tři cimbuří), Großglockner, Wiesbachhorn a Dachstein. Zde se utkávaly celé generace mladých Evropanů, z nichž se někteří nechali strhnout národnostními zájmy k soupeření o prvenství při zdolávání těch „svých“ vrcholů. Tato horolezecká politika se změnila až v sedmdesátých letech díky novým myšlenkám a ideologii Reinholda Messnera nebo Reinharda Karla, kteří získali své první vavřiny extrémně náročnými alpskými výstupy.

NAD 8000 – STŘECHY SVĚTA

Na zemi se vypíná čtrnáct osmitisícovek a cesty na jejich vrcholy jsou nejen strmé, ale i nebezpečné a mrazivé studené. Jsou to trasy napříč dějinami 20. století, trasy, které prošlapaly horolezecké týmy z celého světa za použití nejrůznějších stylů a s různou motivací. Při vývoji moderního výškového horolezectví se hráli Rakusané důležitou roli průkopníci: při zdolávání vrcholu Cho Oyu (1954) ukázal Herbert Tichy se svým malým týmem celému světu, že úspěch nezaručují jen mamutí expedice. Jiná malá expedice složená ze Salcburčanů a jednoho horolezce z Tyrolska (Wintersteller, Schmuck, Diemberger, Buhl) se při svém výstupu na vrchol Broad Peaku v roce 1957 nejen zcela obešla bez místních nosičů, ale svým takzvaným „alpským stylem“ provedla doslova revoluci v horolezectví.

10 PLUS DOBRODRUŽNÉ ŠPLHÁNÍ

V sedmdesátých letech začalo sportovní horolezectví a zejména jeho nová

disciplína, tzv. „Freeclimbing“, výrazně měnit podobu dosavadního tradičního alpinismu. Poté, co se sny amerických horolezců a filozofů přenesly do Evropy, se stal Freeclimbing novým ideálem. K jeho hlavním znakům patří svoboda myšlení, skocování s přemrštěně hrdinskými činy v oblasti horolezectví, současně však tvrdší trénink a uvolněnější móda: pásky na čelo jako nosili Hippies a pestrobarevné oblečení. Měření sil a soutěžení mezi národy vzalo za své. Nová generace se přenesla přes tyto malichernosti a začala prožívat opravdovou radost z pohybu na horách. Tyrolský horolezec, spisovatel a fotograf Heinz Zak, který velmi dobře zná celou mezinárodní scénu v oblasti „Freeclimbingu“, zpracoval tuto část výstavy. Vybavil ji exklu-

Velmi nevhodná obuv, použitá při slavném, ale tragickém, prvovýstupu na Matterhorn v roce 1865.

(Barbara Passrucker), nebo se vydávaly na průzkumné cesty po dalekém Tibetu (Alexandra David-Neel). Kulturní revoluce naší epochy přinesla dalekosáhlou rovnoprávnost, přinejmenším v tomto sportovním odvětví. Dnes je zcela samozřejmé, že ženy podnikají nové prvovýstupy a vydávají se na objevitelské a průzkumné výpravy. Američanka Lynn Hillová patří do úzkého kruhu horolezců a horolezek, kteří tvoří světovou špičku. Často měří své síly s nevykonnějšími muži. Juko Tabei z Japonska zdolala jako první žena vrchol Mount Everestu.

POKLAD V HOŘE – POHÁDKY, MÝTY A ZÁZRAKY

Proniknout do nitra hor a najít ukryté poklady, nebo se svěřit do ochrany ta-

wicové, která se zapsala do historie jako nejvýkonnější výšková horolezkyň všech dob, Lynn Hillová, americké horolezkyň a „vzdušné královny“ nebo Heleny Steinerové, která jako první žena v Rakousku získala licenci profesionální horské vůdkyně a která vykonává tuto profesi již dlouhou řadu let v horách západní Kanady.

Budou zde rovněž medailonky osobností jako Hermann Buhl, Toni Hiebeler, Willo Welzenbach, Karl Lukan a dalších průkopníků a hvězd z Itálie, Švýcarska a Francie. Další témata a klíčové momenty výstavy jsou věnovány osobnostem, které tvoří styčné body mezi všemi pohořími světa: Sir Edmund Hillary, Tenzing Norgay a další dobyvatelé vrcholů z národa Šerpů, světově známý kameraman Robert Schauer, horolezec, spisovatel a fotograf Hein Zak a mnoho dalších.

DOPLŇUJÍCÍ AKCE

Výstava bude otevřena po dobu 18 měsíců. V celém tomto období se stane vystávkou mezinárodním fórem, na němž budou pořádány mezinárodní akce a aktuální pořady. Nabídka sahá od horolezeckých sou-

Walter Bonatti nastupuje ke svému legendárnímu sólovému prvovýstupu severní stěnou Matterhornu.

jenných bytostí, které sídlí v nitru hor, je společnou touhou všech lidí – horalů na celé naší planetě. Tajemná dívka z hory Großvenediger, skřítkové a permonici, bílý kamzik a divoké žínky, Sasquatch a Jety – příběhy a pohádky o záhadných obyvatelích hor a postavách z bajek se vyprávějí jak v Alpách, tak i v Himalájích nebo v Rocky Mountains.

ŠERPOVÉ

Na příkladě Šerpů – národa původem z Tibetu, sídlícího však i v Nepálu a Indii – bude zkoumána role domácího obyvatelstva při dobývání velehor. Někteří Šerpové dnes sami patří k těm nezkusenejším dobyvatelům horských vrcholů. Postupem času došlo k zásadní proměně statutu Šerpů: z přivítavého a poddaného nosiče, který se nechal snadno vykořisťovat, se stal horolezecký a obchodní profesionál.

Paralelně k expozici o roli Šerpů se bude výstava zabývat starým a novým životním stylem horských sedláků a obchodníků. Na základě toho bude možné se seznámit například s tradiční stravou Šerpů: s Tsampou, máslovým čajem a místním prosovným pivem, doma vařeným pivem Chang.

MESSNER – UMĚLEC

Reinhold Messner byl iniciátorem následujícího tematického projektu: jedná se o Lingam vytesaný do skály a o jeho betonovou napodobeninu v nadživotní velikosti, vytvořenou jako cvičnou stěnu pro horolezce. Lingam je symbolem plodnosti a štěstí v celé jižní Asii.

zivním materiálem a doplnil svých odbornými znalostmi. Tak vznikly portréty nejlepších horolezců, žen a mužů z nejrůznějších koutů světa.

ŽENY – REVOLUCE VE VELEHORÁCH

Teprve dnešní podoba sportovního horolezectví zajistila ženám přijatelné podmínky, díky nimž mají možnost dosáhnout stejných úspěchů jako muži. Staré a dávno překonané konvence, jako je diskriminace žen a dominantní postoj mužů vůči nim, zde zpočátku měly hlavní slovo. Dříve ženy musely svá dobrodružství doslova zatajovat: v mužské výstroji zlézaly jižní stěnu Dachsteinu

Jeden z nejslavnějších horolezců všech dob – Hermann Buhl.

těží k přednáškám a setkáním se známými horolezci a očitémi svědky.

Plánuje se také kongres na téma „Bezpečnost v horolezectví“, stejně jako sympozia a semináře horolezeckých sdružení. Účastníci budou diskutovat o důsledcích rozvoje turistiky a sociálním a ekologickém dopadu horolezectví v horských oblastech na celé zemi.

OTVÍRACÍ DOBA

Výstava bude otevřena od pondělí do neděle – 7 dní v týdnu. V létě bude otevřena od 10 do 18 hodin. Otvírací doba v zimní sezóně je přízpusobena potřebám lyžařů – od 14 do 21 hodin.

CENY VSTUPNÉHO

1 dospělý	ATS 160,-
	(ATS 140,- sleva)
1 dítě (8–18 let)	ATS 80,-
	(ATS 60,- sleva)
rodinné vstupné	ATS 390,-
	(2 dospělí + děti)
skupina (od 15 platících osob):	
1 dospělý	ATS 130,-
1 dítě	ATS 50,-

Vstupenka na výstavu „Volání hor“ bude od léta 2000 zahrnutá také v salcburském Letním Jokerovi. Další informace můžete získat na adrese: SalzburgerLand, PF 1 A-5300 Hallwang tel.: 0043/662/6688–40 fax: 0043/662/6688–66 e-mail: alpin@szgtour.co.at

NABÍDKA EXPEDIC A CEST MIROSLAVA JAKĚŠE V ROCE 2000

GRŇNSKO – LYŽAŘSKÝ POCHOD NA ZÁPADNÍM POBŘEŽÍ
T: 2. 3.–21. 3., CENA 39 800,- Kč

ŠPICBERKY – LYŽAŘSKÝ POCHOD PO ZÁPADNÍCH ŠPICBERKÁCH
T: 24. 3.–8. 4., CENA 25 000,- Kč

GRŇNSKO – PĚŠKY, LODI, LETADLEM NA ZÁPADNÍM POBŘEŽÍ
T: 1. 6.–25. 6., CENA 40 990,- Kč

GRŇNSKO A RAFFINŮV OSTROV – PĚŠÍ TURISTIKA
T: 29. 6.–23. 7., CENA 73 500,- Kč

ISLAND NA KOLE – LETECKY
T: 18. 8.–2. 9., CENA 32 000,- Kč

TREK KOLEM ANAPURNY
T: 30. 9.–30. 10., CENA 40 900,- Kč

BLIŽŠÍ INFORMACE:
ING. MIROSLAV JAKĚŠ
TÁDŽICKÁ 1422, 101 00 PRAHA 10,
TEL.: 02/72744158

Nabídka horolezecké školy ADRENALIN SPORT

Partner OEAV, sekce Innsbruck-Lyžařská nad Labem

Zima:
Rakousko
lezení v ledu
zimní horolezectví V. Tatty, T. Gebirge
sněžnice Totes Gebirge

Léto:
skalky víkend, kempy Tábor, Arco
lezení v horách V. Tatty, Hochschwab,
výcviky na ledovci, individuální výstupy
železné cesty Dolomity, Východní Alpy
trekking Kanada (Banff, Jasper)
expedice Kavkaz, Ťan-Šan
výstupy na vrcholy Východní Alpy

Kontakt:
ČSLA 405
391 11 Planá n. Lužnicí
tel./fax: 0361/89 24 27 (záznamník)
e-mail: adrenalin@mbx.vol.cz
http://www.adrenalin.cz

O STAVU ČESKÝCH DOBRODRUHŮ

► *Dokončení ze str. 1*

dobrodružným činností dát v obecném povědomí místo, které si zaslouží a které zatím nemají. Podívejte se na dobrodružné akce první poloviny tohoto století – všechny musely být před veřejností ospravedlňovány buď zčásti fiktivním vědeckým výzkumem, nebo hrdinným bojem za národní čest. To se trochu změnilo, ale ne příliš. Messner například ve svých knihách neustále ospravedlňuje své jakoby „zbytečné a nesmyslné“ akce berličkami typu – „plánované dobro-

Sjíždění panenských svahů je výborným odreagováním od redakční práce.

drůžství pomůže průmyslovému managementu“, nebo „hledáním mezi lidské výkonnosti“. I dnes má málokterý dobrodruh odvahu prostě říci sobě i ostatním – dělám to proto, že mě to baví. Je jsem při tom šťasten, že tím rozvíjím tu část své osobnosti, která je v dnešním světě zakrnělá a dychtivá po růstu. Založení časopisu Dobrodruh je mimo jiné mým skromným příspěvkem k tomu, aby dobrodružství bylo v obecném vědomí rehabilitováno a uchováno.

Ale jak to s dobrodružstvím dopadne, opravdu nevím. Působí tu zjevně dvě protichůdné síly. Na jedné straně je v tomto století zjevný masový příklon ke sportu a cestování, v poslední době i k outdooru. Ten se stává dokonce moderním trendem. Postupně v tomto směru padají i některé pseudomorální a intelektuální předsudky. Navíc mnohé ženy stále projevují oen půvabný zájem o chlapy osobnosti, se svaly i vlastním názorem.

Na druhé straně útok průmyslové civilizace na přírodu a jejich chemických a dalších produktů na nás samé je evidentní. Kdo ví, jak budou lidé, jestliže se toho díky své technické invenci ovšem dočijí, vypadat za pár století. Mnozí autoři sci-fi možná správně tuší, že budoucnost může být časem polochemických,

Časopis Dobrodruh byl vždy přirozeným fórem survivalových závodů v Čechách. Pro jeden z nich, tradiční Závod zkušených dobrodruhů, se stal v roce 1998 dokonce hlavním sponzorem.

položivočišných tvorů bez vášni a citů, kteří budou mačkáním knoflíků ovládat svět a budou se stravovat podivnými hmotami z tub. Rada lidí se na to dokonce těší. Představuji si, že se jim tak vyplní jejich sny o ráji s pečenými holubami létajícími rovnou do pusy. Děkuji pěkně za takový život!

Vratme se k naší první otázce. Jak vidíš po třech letech stav českých dobrodruhů?

Není asi sporu o tom, že Češi patří mezi nadprůměrné západní národy, co se týče cestování, sportu, chování do hor. Mají v tomto směru však i slabší stránky a možná to slyšitelně dokumentuje skutečnost, že slovo dobrodruh má v češtině několik významů. Od celkem pozitivně přijímaného odvážného člověka, až po šejdife a finančního hazardéra nebo blázna, který z neznámých důvodů dělá to, co nemusí. A řekl bych, že v mediích se o trochu více používají ty poslední významy. Zkrátka, na můj vkus část národa až příliš vzývá pívání a knedlíkovou kulturu. Nejsem však schopen posoudit, zda i v tomto směru jsme nadprůměrní.

A jaký je tvůj osobní vztah k dobrodružství?

Od malička mne brala dobrodružná literatura. Mými oblíbenými byli především severoameričtí Indiáni. Ani ne tak smyšlené příběhy jako Vinetou, ale spíše skutečná historie – Tecumseh, Sedič Byk a další. A zvláště mne fascinovaly volnost a hrdost jejich běžného života před tím, než je civilizace všemi směry převládala.

Mám taky rád sport, ale jsem v něm univerzální. To znamená, že umím takřka vše, mnohé na slušné úrovni, ale nic

jsem nedělal špičkově. Specializace má své klady i zápory – nutí vás sice ke špičkovému jednostrannému výkonu, ale zároveň vás omezuje fyzicky i duševně. Sport dělám hlavně pro zábavu a dobrý pocit. Mám třeba rád míčové hry – myslím, že poměrně velmi slušně umím tenis, volejbal, basketbal, fotbal, hokej. Rád lyžuju, sjedu i extrémnější svahy. Co se týče běhu, příroda mi dala slušné sprinterské schopnosti, ale podprůměrně vytrvalecké. Z outdoorových sportů dělám pravidelně trekking po horách, občas si cvičně zalezu, potápěl jsem se, jezdím na horském kole a na jachtě. A mám taky poměrně dost nachásto. Ale pojďme se bavit spíše o časopise.

Dobře, jak vlastně vznikl nápad vydávat Dobrodruha a kam časopis hodláš dále směřovat?

Dobrodruha jsem začal dělat ze tří důvodů. První byl, jak jsem již řekl, fakt, že dobrodružství v pojetí outdoorových sportů, poznávání, cestování, pobytu v divočině fandím. Druhým byla skutečnost, že zde nic podobného nevycházelo. Já sám jsem nenašel o tom, co se v této sféře děje u nás, ale především ve světě, prakticky žádné informace. A třetím, osobním důvodem bylo, že dělání takového časopisu by mne bavilo. Před zahájením Dobrodruha jsem několik let postupně vydával menší odborné časopisy a cítil jsem, že již potřebuji nějakou osvěžující změnu.

Z toho všeho pak přirozeně vyplynula podoba Dobrodruha. V prvé řadě jsem si řekl, že Dobrodruh bude založen na praktických informacích, portrétech osobností a že to nebude klasický snobský časopis. To jest jen málo užitečné

naplněného fotkami a propagačními materiály.

A jen tak mimochodem – vždy mi připadalo absurdní a pokrytecké číst nadšené články o záchraně přírody a nutnosti chodit do ní v téměř půl kilogramových svazcích tlustého křídového papíru. Ale každému podle jeho gusta.

Zda se mi mě záměry podaří, af posoudí čtenáři. Já osobně se zatím dobře bavím a poznávám. Čtenost Dobrodruha je velmi slušná, vím, že mnozí si jej navzájem půjčují. Dostávám, až na nepatrné výjimky, od čtenářů vesměs kladné ohlasy, takže to snad řadě lidí něco přináší. A navíc, na příští rok chystám některé změny.

Jaké?

Držel jsem Dobrodruha tři roky v poměrně pevně „lajně“ a myslím, že nastal čas určitých úprav. Konečnicou, název časopisu si to žádá. Ještě více jej odlehčím, budou v něm kratší články a taky více recenze. Ta začíná ostatně už v dnešním čísle vyhlášením ankety o největšího českého dobrodruha 20. století. A k tomu je tu jedna příjemná zpráva pro čtenáře – při mírném snížení objemu textů se výrazně sníží cena časopisu – ze současných 16 Kč na 9 Kč. Ta bude stejná i pro předplatitele.

Na tento inzerát, otištěný v MF Dnes v lednu 1997, se přihlásilo – aniž by tušili, jak vlastně bude vypadat – prvních tisíc čtenářů Dobrodruha.

monstrum na křídovém papíře, zářící do všech stran barvami, které si spousta lidí jen tak mimochodem pokládá na stůl, aby ukázala návštěvě, jací jsou outdooroví borci.

Také jsem se zařekl, že Dobrodruha budu dělat jen pro zábavu a potěšení a že se nenechám vtáhnout do nekonečného kolotoče shánění inzerce. Ne že bych inzerci odmítal, ale ne za cenu ztráty nezávislosti. Dobrodruh by zkrátka neměl být dalším textem rozšířeným reklamním katalogem. A tak vznikla podoba nového časopisu, založeného na textu a nikoliv fotkách. Vždy jen málokdo si uvědomuje, že na těch dvanáct stran A3 se vejde stejně textu jako do 60–70stránkového časopisu klasického malého formátu A4,

Na závěr ještě jednu otázku. Jak vlastně časopis vzniká?

Redakčně jej dávám dohromady já, občas i něco napíší. Čtenáři však vědí, že pro něj pracuje řada externích autorů. Jde většinou o lidi, kteří se mi přihlásili sami a kteří dělají z nadšení pro věc, protože honoráře nejsou nijak bombastické. Petra Ďoubalíka, Jaroslava Monte Kvasnicu, Milenu Blažkovou, Zdeňka Teplého, Lídu Puldovou a mnoho dalších považují za součást redakce, a proto také, když píší o redakci, užívám slovíčko „my“. Patří jim můj dík. Čtěte-li Dobrodruha, popřát šťastný rok 2000 naplněný mnoha dobrodružstvími, která by obohatila jejich život.

PETR ĎOUBALÍK

KNIHKUPECTVÍ SVĚT

Unikátní knižní, mapové a audiovizuální centrum pro cestování, outdoorové sporty a dobrodružství

zahajuje plný provoz 31. ledna 2000

ve Velehradské ulici č. 13 v Praze 2 (poblíž náměstí Jiřího z Poděbrad, asi 150 metrů od stanice metra trasy A).

Nabídne řadu v Čechách ojedinělých služeb:

- Knihupectví s českými i kusově dováženými knihami: monografiemi o cestování, outdooru, přírodě, osobnostech, dobrodružství, průvodcovské řady předních nakladatelství, nebývalou šíří map, české i zahraniční časopisy
- Čítárnu starších ročníků cestovatelských a outdoorových časopisů
- Pravidelná diashow a besedy s osobnostmi
- Unikátní občerstvení „U dobrodruha“, v němž si můžete dát slavné medvědí mléko i další delikatesy z celého světa
- Prodejnu a půjčovnu českých i zahraničních videokazet

PŘIJĎTE SE PODÍVAT!

Jednou z „kmenových“ externích autorek Dobrodruha v uplynulých třech letech byla cestovatelka, novinářka a geoložka Milena Blažková. Tato vítální dáma je známá svojí láskou k cestování, ale i výbornými znalostmi dějin dobrodružství – většina článků tohoto tématu otištěná v Dobrodruhu vzešla právě z jejího pera. Zúčastnila se několika přírodovědeckých expedic do Afriky, procestovala Čínu, zná dobře Severní Ameriku, dostala se do australských pustin a do hor a fjordů Nového Zélandu. Předkládáme našim čtenářům několik z četných dojmů, které na svých cestách nasbírala.

KDYŽ SEN SE STANE SKUTEČNOSTÍ

Každý člověk v sobě chová tajné sny a teprve život prověří, zda obstojí, když se sen změní v realitu. Vzpomínám si na naši expedici do východní Afriky v sedmdesátých letech. Ačkoliv jsme měli k dispozici Tatra a terénní ARO 244, museli jsme pro omezené finanční prostředky zvolit zdoluhavou plavbu nákladní lodí z tehdejšího východoněmeckého přístavu Rostock do keňské Mombasy. Pluli jsme kolem západní Evropy, Středozemním mořem, Suezským průplavem, Rudým mořem a kolem Afrického rohu do Indického oceánu. Cesta jistě dobrodružná, ale čas vymeřený na expedici nemilosrdně ubíhal. Všichni jsme netrpělivě očekávali okamžik, kdy se doctkneme africké pevniny, někteří již vyzbrojení zkušenostmi z předchozí cesty, jiní si přiváželi pouze své sny. První kilometr vedl z mombaského přístavu do hlavního města Nairobi přes národní park Tsavo. Naskýtaly se nám neuvěřitelné pohledy – na pláních se pásla stáda divoké zvěře, zpod akácií nás pozorovaly zvědavé žirafy a na horizontu se rýsoval bělostný vrchol Kilimandžara. Sen mnohých se pomalu měnil ve skutečnost. Náš řidič však byl nezkoušený a na trase, kde se jezdí rallye safari nezvládl řízení. Dostavil se žalostný výsledek – tatra na počátku své velké cesty skončila v červeném jílovitém bahýnkou. Nepomohl naviják ani vykopávání a navíc široko daleko ani živáčka. Situace vskutku nezáviděníhodná. Došlo k první prověrce a ne všichni obstáli. Nakonec nás objevila helikoptéra, která oblast monitorovala, a poslala pro nákladní auto s vojáký, aby nás vyprostili. Podobná nehoda už je do konce půlročního pobytu v Keni, Ugandě a Tanzánii nestala a my se úspěšně vrátíme. Ovšem tehdy v Tsavu po konfrontaci s realitou již každý věděl, na co má a nemá při uskutečňování svého snu.

KILIMANDŽARO

Expedice jsou opravdu převážně záležitost mužů, ženy nemají na výpravách lehkou situaci. Nejinak se vedlo i mně. Než jsme vyjeli na první expedici do afrického pohorí Virunga, měli jsme za sebou víc než rok intenzivní práce. Mohu s klidným svědomím říci, že jsem při přípravě podávala maximální výkony, ale stejně mě kolegové brali pouze jako „ženskou“. Nejinak se mi vedlo v terénu. Šance změnít svůj „statut“ se mi naskýtala při výstupu na Kilimandžaro. Strá-

MILENA BLAŽKOVÁ: CESTOVÁNÍ JE BÁJEČNÉ

vili jsme pár příjemných dnů v hotelu Marangu, který vlastnila česká rodina Lanyova, a připravovali se na zdolání nejvyšší hory Afriky. Celý masiv Kilimandžara je národním parkem, a proto správa parku přísně reguluje počet návštěvníků a vstup je povolen jen s horským vůdcem. Snad i to je důvod, proč si zdejší příroda zachovává svůj panenský ráz. Celou trasu jsme si rozplánovali do pěti dnů, tři dny výstup, dva sestup. Během prvních dvou dnů jsme přešli tropický deštný prales a dostali se nad hranici lesa na plán do nadmořské výšky 4700 metrů, nad níž se tyčil vlastní vrchol hory. Závěrečný výstup z chaty Kibo na vrchol jsem zahájili asi dvě hodiny po půlnoci, abychom dorazili na vrchol při východu slunce. Nасыpaný sopečný kužel,

po kterém jsme šplhali, byl tak strmý, že jsme vždy po několika krocích odpočívání a lapali po dechu. Každý šel sám za sebe. U Mayerovy jeskyně, asi ve třetině cesty, jsem myslela, že vypustím duši, pak ale krize přešla a za úsvitu jsme se všichni shledali na Gillma's Pointu. K vrcholu již nemohlo být tak daleko, ale kupodivu dál nikdo z expedice nechtěl, měli toho dost, dokonce ani kameraman, který nikdy u ničeho nechyběl.

A tehdy přišla má chvíle. Vybědla jsem Simona, našeho horského vůdce, k dalšímu výstupu a s malou státní vlajčkou, kterou jsme pro tuto příležitost vezli z Prahy, jsem poctivě došlapala ve sněhové vánici až na vrchol Uhuru.

NEBEZPEČNÉ SITUACE

Cestování je často spojeno s rizikem a nebezpečím, a proto bývá cestovatel nežádka považován za dobrodruha, myšleno hazardéra. Opak však by měl být pravdou. Je-li člověk v neznámých končinách, musí přistupovat zodpovědně sám k sobě i k těm, kteří šlapou s ním. Pokud mu zodpovědnost chybí, není dobrodruh, ale šílenec. Stejně tak důležité je na cestách kamarádství, pocit blízkosti člověka, na kterého se můžete spolehnout. V polovině osmdesátých let jsem s dobrým kamarádem Filipem Jeníšem podnikla další cestu do Afriky. Měli jsme smělý plán přejít kontinent od severu k jihu. Sehnali jsme sponzory, upravili vlastními silami starý Volkswagen mikrobús na pojezdňák obyděl a naložili na střechu i rogallo s motorem. Odhodlání a odvaha nám rozhodně nechyběly. Ostatně měli jsme před očima zářný příklad Hanzelky a Zikmunda, chtěl jsem být jako oni! Už za Káhirou jsme si zopakovali jejich nádherné dobrodružství – noc na vrcholu Cheopsovy pyramidy. Na

lodí a hlavně na kole. Poznala jsem skvosty pekingské architektury, chodila po Velké čínské zdi a trnula strachem, že zmizím v předlíněné Sanghaji. Poznala jsem národnostní menšiny na venkově, kde se zastavil čas a lidé žijí jako v minulém století, navštívila svatá buddhistická místa a odpočívala na subtropickém ostrově v Jihočínském moři. Cestu mi zpřijemňovali nejen laskaví a ohleduplní lidé, ale i speciality místní kuchyně. I to patří k poznávání.

A tak pomalu, aniž bych pozorovala, udála se se mnou velká proměna. Zatímco na prvních cestách jsem kumulovala stále nové a nové poznatky, teď jsem začala srovnávat. Zkušenosti a znalosti už mi dovolily porovnávat jednotlivé země a já se začala dívat na svět jinými očima.

Od mé první cesty do Číny uplynulo deset let a já ji navštívila ještě mnohokrát. A z toho, co jsem viděla a cítila, jsem spolu s fotografem Josefem Ptáčkem dala dohromady fotografický cestopis „Setkání s Čínou“.

NA DALEKÉM SEVERU

Ačkoliv jako absolventka přírodovědecké fakulty mám blízký vztah k přírodě, vůbec se na cestách nevyhýbám lidem, spíše naopak. Zajímají mě jejich osudy, srovnávám, jak žijí lidé v různých končinách naší zeměkoule a hlavně stále se od nich učím. Speciální místo v mém srdci mají lidé dalekého severu, zejména z okolí kanadského Dawsonu a z Aljašky. Jsou silní, přímočaří a dokáží se neuvěřitelně radovat ze života. Žijí ve velmi drsných podmínkách; téměř polovinu roku ve věčné tmě a krutých mrazech a snad právě proto tu během kratičkého severského léta exploduje život neuvěřitelnou měrou. Možná tu přetrvává duch a odhodlání těch, kteří v minulém století dokázali překonat Chilkootský průsmyk, aby objevili symboly moci dávných faraonů, už nikdy nezapomenou!

Když si později při této cestě egyptský byrokratický šiml zařadil natolík, že „neudělil“ našemu Volkswagenu povolení k přepravě po Asuánském přehradě, rozhodli jsme dostat se do Súdánu přes poušť podél Rudého moře – podle kompasu. Náš automobil už měl, bohužel, něco za sebou a na cestě pouští selhal. Naštěstí jsme neselhali ma a vše dobře dopadlo. Kamarádství při naší saharské anabázi sehrálo velkou roli.

Jaké však bylo zděšení súdánských úřadů, když jsme se s rogalom na střeše, bez jakéhokoliv razítka v pase, ocitli uprostřed Chartúmu. V té době propukla na jihu země občanská válka. Jen stěží jsme obhajovali naše pouštní dobrodružství. Válka v Súdánu zasadila našim plánům ránu. Projekt na jih země přes Jubu do Keni bylo nemožné a náhradní varianta cesty přes západní část Súdánu dále do Čadu a Středoafričskou republiku škytala jen malou naději na úspěch. Přesto jsme se o to pokusili. Bezvýsledně. Zbýval návrat do Egypta a pak domů, což jsem já osobně považovala za prohru. Můj kamarád byl moudřejší. Přesvědčil mě, že na cestách se občas vyskytnou situace, kdy záchrana života nemá s prohrou nic společného.

V ČÍNĚ

Z afrického kontinentu jsem začala posílatvat po Asii, speciálně po Číně. Lákala mě její tisíciletá kultura, vyhovovala bezpečnost a v neposlední řadě i cenová dostupnost. Hned napoprve jsem v Číně strávila tři měsíce – křižovala zemí křížem krážem, vlakem, autobusem,

V RUDÉM SRDCI AUSTRÁLIE

Austrálie je nejmenším kontinentem nebo největším ostrovem, jak chcete. Velké vzdálenosti ji izolují od ostatního světa, takže si žije svůj vlastní život už pořádně dlouhou dobu. Více než 40 000 let! Pěšně tak staré jsou kresby původních obyvatel, které byly objeveny na skalách v nejruznějších částech Austrálie. Tim se Evropa pochlubit nemůže.

Vnímala jsem om neuvěřitelné stáří kresbe, když jsem stála před pomalovanou skalní stěnou v Mootwengee poblíž Brokem Hill a později v nejruznějších Austrálie, u pověstné skály Ayer's Rock. Australské skalní monolit považují domorodci za posvátné místo, na jehož jeskynních stěnách si uchovávají svou historii. Nemají a nikdy neměli žádné písemnosti, jsou zvyklí si veškeré kulturní tradice předávat ústně z generace na generaci. Žijí v naprosté harmonii s přírodou, berou si od ní jen tolik, kolik potřebují. Nemají ji jako my, naopak, chrání přírodu jako poklad. Jsou vlastně nejstaršími ekology naší planety.

CK KARAVELA

Zájezdy se stany, expedice, trekking, VHT, rafting 2000

Maroko, Turecko-Sýrie-Jordánsko-Izrael, Turecko, Sicílie-Lipary, Korsika, Elba, Elba-Korsika-Sardinie, Recko, Kréta, Skandinávie, Norsko, Skotsko, Irsko-Sev. Irsko, Island, Pobaltí, Polsko, Slovensko, Zakarp. Ukrajina, Maďarsko, Rumunsko, Vých. Turecko, Francie, Španělsko-Portugalsko, Tunisko-Libye-Egypt-Izrael, Uzbekistán aj.

Mont Blanc, Julské Alpy, Dolomity, Gran Paradiso, Dachstein, Totes Gebirge, Grossglockner, Korsika GR 20, Fagaraš, Retezat, Apuseni, Maramureš, Kavkaz, Pamír, Tan-San, Nepál-Annapurny, Solo Khumbu-výstupy na Mera a Island Peak, Indie-Ladakh, Aconcagua, Mt. Keňa, Jemen, Čína, Thajsko, Filipíny, Sumatra, Irán, Egypt, NP USA, Mexiko-Guatemala, Brazílie-Bolívie-Peru, Venezuela aj.

Petrohradská 10, 101 00 Praha 10-Vršovice, tel./fax: 02/71745237
E-mail: karavela@atlas.cz   travel@karavela   www.mujiweb.cz/www/karavela

air marine s.r.o. Národní obrany 31, 160 00 Praha 6
tel 02/ 2432 1075, fax 02/ 2432 4076
direct@airmarine.cz, www.airmarine.cz

JIŽNÍ AFRIKA LEVNĚ A AKTIVNĚ

Dobrodružné putování jižní Afrikou po nejznámějších národních parcích, mimo jiné i:

Možambik discover

JIHOAFRIKÁ MOZAMBIKA, MOZAMBIK, ZIMBABWE
Kruger NP, Východní vrchovina v Zimbabwe, Zimbabwe ruins, snorkelling na korálových útesech v teplém Mozambickém moři, exotika osamělých tropických pláží, pozorování divoké africké zvěře ve svém přirozeném prostředí

Specialista na Jižní Afriku
Ceny, které vás příjemně překvapí!

ZVÝHODNĚNÉ LETENKY DO CELÉHO SVĚTA
www.airmarine.cz

CANYONING PRO ZAČÁTEČNÍKY: REPORTÁŽ O KOMERČNÍM PROVOZOVÁNÍ V RAKOUSKU

Byly doby, kdy by titulěk tohoto článku vyvolal přinejmenším podivění. Nikoli však dnes – s novými sporty se doslova roztrhl pytel, byť se začasť o ně jedná jen podle názvu. Takovým quasisportem je nepochybně tzv. hydrospeed, což je značně riskantní, ovšem mediálně atraktivní sjíždění prudkých horských řek na jakýchkoli vodních pekáčích. Naopak canyoning je něčím, co si název „sport“ snad zaslouhuje, byť se – z jistého úhlu pohledu – jedná spíše o specifickou turistiku.

U našich jižních sousedů se canyoning zabydlel už před několika lety. Důvody jsou nasnadě: Rakousko z turistů do značné míry žije a tamější cestovní ruch se podle toho chová – nabídka musí být každým rokem pestřejší a atraktivnější. Přitom málokteré pohoffi nabízí pro canyoning tak ideální podmínky jako rakouské Alpy. Nepochybně by se to dalo tvrdit i o dalších teritoriích, jenže canyoning je přece jen

činností poněkud rizikovou, a proto nutně regulovanou – to je okolnost, která se s rozvíjením a dobře organizovaným rakouským cestovním ruchem dobře doplňuje, takže pro canyoning je Rakousko zemí zaslíbenou.

PRO KAŽDÉHO NĚCO

V Rakousku snad není alpské vísky, kde by nepůsobilo turistické informační středisko a není střediska, kde by vám na vaši žádost nedoporučili nějakou cestovní kancelář, která se canyoningem zabývá. Nebylo tomu jinak ani v salcburském (Salcbursko je jedna ze správních a rekreačních oblastí) Abtenau, kam jsem se svým přítelem Borisem zavítal letos v létě. Příjemná slečna nám nabídla hned tři „canyoning-operátory“, my zvolili toho, který měl centrálu hned za rohem.

Kratičká cesta nám stačila sotva na posouzení nabídky: Alpinsport má pro zájemce o canyoning výběr tří tras, od nenáročného, takřka rodného (obecně se sice požaduje, aby účastníci byli plavci starší 14 let, ale, jak jsme se později dozvěděli, jde-li o rodinu s dítětem nad 10 let, neoficiální výjimka je možná), půldenního putování soutěskou Aubach až po celodenní výlet do kaňonu Strubb. Dělece a náročnosti jednotlivých tras odpovídaly i ceny, pohybující se v „bavovském“ rozmezí 490–990 šilinků.

Tady je na místě poznamenat, že divoký canyoning se v Rakousku moc netrpí, takže tomu, kdo se nechce vystavovat nepřijemnostem, nezbyvá – jakkoli to někomu může připadat příliš „padourské“ – než vzít zavděk službami organizovanými. A nejde pochopitelně jenom o nějaké předpisy či zákazy. Samotný charakter canyoningu to vyžaduje. Náhle změny počasí v horách doprovázené nezřídka prudkými a vydatnými srážkami jsou schopny změnit „vodní“ poměry v kaňonech horských řek překvapivě rychle, nehledě na vsudy přítomný lidský faktor. Autor těchto řádků si svůj canyoningový křest odbyl v řečišti pod poměrně velkou přehradou – pokud by někdo začal z přehradu vodu vypouštět, nejspíš by to celá výprava nepřežila.

Tyto faktory také stojí v pozadí většiny katastrof, které canyoning na svém kontě už má. V případě nedávné tragédie ve Švýcarsku, která si vyžádala více než dvacet lidských životů, to byl dešťový přívál. Ten zaskočil na jaře letošního roku i šestici Italů v rakouských Alpách – ironii osudu šlo o profesionální průvodce, kteří se bůhvíproč vydali na neznámou trasu, aniž by kdokoli věděl. Rakušané se ale nebojí, že by zájem o canyoning opadl – jistý stupeň rizika doprovází každý sport, aniž by to zájemce nějak zvláště odrazovalo.

JEN PRO BOHATÉ

Společnost Alpinsport na nás čekala se standardně rakousky úhlednými kancelářskými a rovněž obligátně ochotným personálem. Po krátké domluvě a kompletaci naší početné skrovné výpravy s dalšími zájemci (obvykle se každá „výprava“ skládá ze 6–8 osob) začala instruktáž. Nezasvěcenec (tedy ten, kdo neví, o čem canyoning vlastně je) se z ní mnoho nedozví, většinou jde o pokyny stran krizových situací a popis nebezpečí a rizik, které canyoning přináší.

Poté začalo „fasování“ a v jeho průběhu mne napadlo, že na český canyoning si možná ještě nějakou chvíli počkáme. Nepochybně i u nás existuje pro tento sport vhodný terén, investičně (z hlediska organizátora) jde ale o věc poměrně náročnou. Jedna jediná pobočka Alpinsportu totiž disponovala odhadem tak pěti desítkami kompletních neoprenových obleků, stejným počtem sportovní obuvi, přileb a plovacích vest, jediné horolezeckých sedáků bylo méně. Pokud k tomu připočítáme minibus potřebný k dopravě (my sami jsme ke Strubbu urazili zhruba 30 kilometrů) ke vzhodnému „canyonu“, jsme někde v řádech milionů korun – pro nadšence, a ti bývají obvykle nepřítisť movití, který by to v našich poměrech chtěl zkusit, tedy pořádně sousto, které by při známé průzračnosti českých bank nemusel strávit.

prozradila. V canyoningu se – zjevně v odpovědi na současné trendy ve vyspělých zemích naplňovat volný čas, jehož přibývá, novými zajímavými aktivitami – zrodil jakýsi atraktivní mix několika sportů. V první řadě jde o turistiku v neobvyklém přírodní prostředí – po dnu horských řek jistě nikdy předtím turistické značky nevedly. Vodní živel pochopitelně nezůstává stranou – pokud se nejde po souši, tak se plave. A často také skáče do vody, k čemuž koryta prudkých vodních toků díky bezpočtu převisů, závrťů a jiných vodou vytvářených útvarů poskytují příležitosti více než dost. Konečně, strmé horské svahy a je koprující řeky poskytují prostor také některým horolezeckým prvkům – nejvděčnější je slaňování skrze menší vodopády. A to je vlastně všechno.

A stačí to. Celé dohromady je to zábavné, vzrušující, docela namáhavé a občas canyoning přináší i pocit nebezpečí a rizika. Vzhledem k tomu, že zájemci o tento sportovní hybrid se až na výjimky rekrutují z řad mládeže, je to docela dokonalý koktajl. Doba si žádá napětí a nebezpečí a to také většina těch, co to zkusí, od canyoningu očekává. Bohužel „díky“ tomu trochu stranou zůstává to, co je na něm pravděpodobně nejcejnější a co také každý pravý turista vysoce ocení. Totiž pohled z neobvyklé perspektivy.

Ale vřafne se zpět do Rakouska. Poté, co si každý vybral padnoucí neoprenový oblek (neoprenové šlapky je lépe nahradit běžnou sportovní obuví – ta sice na rozdíl od neoprenu klouže, ale zato vás však ochrání před ostrými kameny) i s doplňky, nasedli jsme do autobusu a za chvíli už stáli na malém parkovišti nad soutěskou Strubb. Navléknout si vestože neoprenový oblek na suché holé tělo není snadné, navíc my jsme se před chladným počasím jistě ještě druhým, takže jsme kolemdoudoucím automobilistům jistě poskytovali hezkou podívanou. Ale netrvalo to ani dvacet minut a – mirně napjati – byli jsme připraveni.

OD VŠEHO TROCHU

Poté, co jsme strání sestoupili do napohled suchého dna říční soutěsky, jsme začali s vlastním canyoningem. Ani ne po hodině jsme už věděli, oč vlastně jde, protože to nám předchozí instruktáž ne-

Všechna evropská pohoffi jsou už prochozena křížem krážem, ovšem canyoning nabízí poznání míst dosud nepřístupných. Pozorovat horské masivy a hlavně kaňony, soutěsky a rokliny vytvořené v nich vodními toky, to je zážitek nad jiné. A sledovat je co! Voda a počasí jsou architekty nad jiné originálními a – mohou dosvědčit z vlastní zkušenosti – v Alpách navíc velmi agilními. Koryta horských potoků, říček a řek jsou nezřídka „zapuštěná“ několik desítek metrů do horského reliéfu, takže se chvillemi ocítáte doslova v jiném, i za nejprudšího slunka příjemně zšeřelém a díky bizarním tvarům, jež vás obklopují, i trochu magickém světě. Procházkza nad řekou či po jejím břehu vám nic takového neposkytne, při pohledu zdola všechno vidíte úplně jinak – byli jsme připraveni.

PETR BÝM
Foto BORIS DOČEKAL

Nad otázkami položenými v titulkách se zamýšlím, když uvažuji o právě končící sezóně, která mi přinesla řadu podnětů si je položit.

Prvním ultrazávodem, kterého jsem se zúčastnil, byl Gemma Indoor 48hodinový běh v Brně. Od Tomáše Ruska jsem dostal důvěru tím, že mě zařadil na startovní listinu, ačkoli jsem posledních 3 roky, až na loňské 4. místo na Transmoravském Masochistickém Ultramaratonu, nic nezaběhl. Gemma Indoor 48hodinový běh měl letos tu zvláštnost, že přímo v jeho průběhu byl podepsán společný protokol mezi organizátory, Českým atletickým svazem a Mezinárodní asociací ultramaratonců (IAU), o tom, že příští rok se na této trati uskuteční Mistrovství světa v běhu na 48 hodin v hale. Takže bylo vcelku logické, že všichni, kteří se postavili na start, nastoupili s tím, co nejlépe se předvedt a zajistit si pokud možno účast na startu v příštím roce.

Počasi nám také nechtělo dát nic zardarmo. I když by se zdálo, že podmínky v hale by mohly být ideální, v ledašém to neplatilo, zvláště když si představíte, že běžíte takřka ve skleniku a venku peře slunce do oken, navíc pod vámi chodí zástupy lidí, které vydýchají skoro všechny kyslík.

Takže neúměrné tempo a horko vykonaly svoje a byly důsledkem toho, že na mnoho závodníků přišla krize už během první noci.

Já sám si prodělal největší krizi mezi 35. a 36. hodinou. Tuto krizi jsem si hned druhý den po závodě zaznamenal takto – zhruba hodinový pokus o spánek (všechno bolí, nejvíce žaludek), na toaletě při úporném, leč úspěšném pokusu se mi zatmělo před očima. Jestli, že jsem v tu chvíli seděl na míse. Tak po 15 minutách mě přišel vyzvednout Honza s Tomášem a společně mě přesvědčili, že bych to měl

HAZARD? EXHIBICIONISMUS? MASOCHISMUS?

Zamýšlení ultraběžce na uplynulou sezónou

mé a stal se za ty roky pro mě závodem, bez kterého jsem si neuměl závodní rok ani představit. Vždyť jsem na něm zažil nehorší i nejlepší zážitky ze všech 24hodinovek, které jsem doposavad absolvoval. Bylo to zhroutení po úvodním ročníku, který se běžel jako neoficiální Mistrovství světa a v němž jsem v roce 1991

možností svého těla a stále podstupoval boj s vyčerpáním a bolestí.

Dokumentuje i třetí letošní akce, kterou jsem podnikl. Byl to běh, který pořádá dnes již můj velmi dobrý kamarád Mirek Kreuz, který žije v současné době v Bad Kreuzbachu, kousek od Frankfurku. Mirkovi bylo letos v den, kdy v Praze

osobáčky na 12 hodin výkonem 117,985 km a na 24 hodin výkonem 166,690 km a splnil tak podmínku pro start na Miléniunium běh, který se bude konat 31. 12. 1999–1. 1. 2000 v Holandsku, což také byl jeho hlavní letošní cíl. Ale ještě zpátky k vlastním běhům. Závod v Pražském maratonu jsme již pojali pouze jako

Náš časopis se na svých stránkách pravidelně věnuje dějům v ultraběžích. Není divu. Vytrvalecké výkony v minulosti provázely lidský život a dnes jsou nedílnou součástí moderního dobrodružství. Dnes v našem „ultravtrvalostním“ bloku přinášíme

informace o nedávném mistrovství České republiky v běhu na 24 hodin, a rovněž obecnější zamýšlení našeho školního ultravtrvalce, vítěze mistrovství ČR v běhu na 24 hodin Miloše Škorpila, o právě skončené sezóně i smyslu vytrvaleckých běhů vůbec.

obsadil celkové 4. místo. Naproti tomu pak pocit zadosťučnění, když jsem zde vybojoval v roce 1995 druhé místo ve svém osobním rekordu 230 km, přestože jsem fakticky nespal ani noc před závodem, neboť jsem během něj absolvoval cestu z Lince do Basileje.

Letos se v rámci závodu konalo i Mistrovství Německa v běhu na 24 hodin, navíc pořadatelé měli radost, že se na startu sešel rekordní počet účastníků, více než 15. Bohužel, jak se později ukázalo, nezvládli tyto obě skutečnosti, a tak, i když jsem měl závod dobře rozeběhnout, bojoval jsem nakonec s tím, zda ho mám vůbec dokončit, neboť poprvé na 100 km jsem zjistil, že mi zapoměli započítat dvě kola, což představovalo cca 3200 m. Jedno kolo mi nakonec uznali, ale už jsem měl rozhozenou psychiku. To samé se opakovalo na 100 milích, kde to byla další 3 kola, takže jsem si řekl, než se to udá honit a vlastně pro nic, tak se půjdu raději do chvíle vyspat a pak ještě něco odběhnout. Výsledkem pak bylo 181 km. Nyní k dalšímu nastolenému tématu.

startoval Pražský maraton, 40 let, a tak se rozhodl si dát k tomuto výročí dárek v podobě dálkového běhu, který by sám zorganizoval a jenž by i celý absolvoval. Během loňského podzimu a letošní zimy projel celou trať autem, aby ji vycítil. Výsledkem byla trať o délce 746 km, kterou rozdělil do 10 etap, navíc pak měl přijít jako třetína na dort ještě Pražský maraton. Aby mohl tento svůj sen uskutečnit, potřeboval k sobě dva běžce, kteří by střídavě běželi s ním a strádavě řídili doprovodné vozidlo, kterým, v němž pak v kuchyni čarovala jeho žena Sylva. 14. 5. jsme ve 4 hodiny ráno vyrazili do první etapy. Počasí nám vcelku přálo, a tak jsme první tři dny zvládli podle plánu. Jedinou nepřijemností bylo, že Jirka Krofta, který si vyvolal první řízení karavanu, hned při couvání z parkoviště vůz trochu vzadu pomačkal.

Na konci třetího dne, poté, kdy měl Mirek v nohách již 264 km, ho začal brát křeče do lýtky. Tyto potíže ještě překonával, ale hned následující den začal mít problémy s přitahováním palce na pravé noze. Proto jsme se dohodli, že čtvrtou etapu zkrátíme, zkusíme slachu pomocí koenzymu Q10 a dalších potravinových doplňků a vodních zabalů do druhého dne alespoň zprovoznit natolik, aby mohl pokračovat v běhu. Vše vypadalo nadějně, ráno Mirek vyběhl, ale po 15 km začal mít opět nesnesitelné potíže, a tak musel ke svému velkému smutku nechat převzít štafetu nám s Jirkou, abychom dokončili jeho sen. To se nám nakonec podařilo a bohužel pouze s Jirkou jsme stanuli dopoledne 23. května na startu Pražského maratonu.

Tomu ale předcházelo nekonečné množství kilometrů po německých silnicích. Probíhali jsme krásně upravená městečka a vesnice, lesy a velké množství krpálů. Vše bylo v pohodě, pokud jsme běželi, ale odpoledne a večery, které jsme měli vyhrazeny na odpočinek, byly díky úvodní nehodě, při níž to začalo mezi Mirkem a Jirkou trochu škřípat, tak říkajíc dosti husté. Bylo to způsobeno

úspěšně završení celé akce a až na poslední kilometr ho běželi s Jirkou společně v čase 3:42:53 resp. 3:43:06. Celkové jsme pak za těch 10 dní naběhali já 520 km a Jirka 390 km.

Další mojí akcí byl 26. června Transmoravský Masochistický Ultramaraton (TMMU) na 100 mil z Luhačovic do Olešnice. Já osobně považuji tento závod za nejtěžší z těch, které jsou u nás v ultraběžích pořádány. Po loňském snáření zkušeností, kdy se startovalo v Olešnici a cíl byl ve Vsetíně a kdy jsem byl jedním ze čtyř běžců, kterým se podařilo závod dokončit, jsem chtěl letošní ročník vyhrát. Celých 161 km je rozděleno zhruba na 8 úseků po 20 km, kdy je vždy někde na trase jednak kontrola a jednak možnost se občerstvit. Letos nás stálo na startu 8 běžců, všichni z Čech. Od startu, který byl ve dvě hodiny ráno na kolonádě v Luhačovicích, jsme se usadili na čele s Vlastou Dvořáčkem a pomalu a jistě se krok za krokem vzdalovali ostatním běžcům. Jediný, kdo využil toho, že na křižovatkách jsme nechávali doprovodný automobil, aby ukázal těm, co běželi za námi správnou cestu,

lífm Macochy, to už jsem věřil, že pokud mne nic neočekávaného nepotká, tak vyhráji, neboť všechny kopec jsem vybíhal daleko lehčeji než Vlasta. Tak se také stalo a do cíle jsem ještě na Vlastu získal další hodinku k dobru. Nakonec jsme doběhli celou trasu pouze já a Vlasta. Vašek Klos skončil na 128. km, zejména z toho důvodu, že by neměl čas za světla proběhnout další terénní úsek. Mně se pak podařilo zakufrovat v samotné Olešnici, kdy jsem nemohl najít cíl. Celkové jsem závod uběhl za 26 hodin a 5 minut, Vlasta za 22 hodin a 36 minut.

Přišlo léta a to jsem věnoval převážně přípravě na akci nazvanou „Běh pro zdraví s ProFitness“. Jednalo se o pokus proběhnout trasu z Pelhřimova do Chebu v délce 428 km za 60 hodin. Pokus začal 3. září v 9.10, kdy se mnou vyběhly děti ze ZŠ v Pelhřimově a dále Jakub Holovský a Láda Černý. První den jsem měl v plánu doběhnout až do Prachatic – celkové 106 km. To se mi také podařilo, jenom s tím rozdílem, že jsem zde chtěl být ve 23.30 a byl až ve 3.30 následujícího dne. Trochu jsem podcenil kopec, které se nám postavily do cesty mezi Českými Budějovicemi a Prachaticemi. Hlavní cíl akce – podpořit zdravý životní styl a předvést lidem na základě takového extrémního výkonu, že tělo, pokud mu dodáte třeba prostřednictvím vhodné volených potravinových doplňků co mu schází a co pro svou činnost potřebuje, bude schopno tento výkon zvládnout – se zdá být ohrožen. Dohodl jsem se proto se svým realizačním týmem, že druhý den poběžím jen 53 km, abych uběhl během těch tří dnů alespoň 300 km, což byl můj původní záměr, a zbytek odjedou na kole. Bylo to zejména z toho důvodu, že v neděli na nás čekaly v různých místech děti a ty jsme nechtěli nechat dlouho čekat, případně zklamat, kdyby čekat nevydrželi. Takže druhý den proběhl v pohodě v této nové režii. Třetí den ráno mě v Boru u Tachova na první čtyři kilometr-

I tak se dá dopadnout. Miloš Škorpil si jede v roce 1992 pro cenu za 4. místo z MS v běhu na 24 hodin, které se konalo ve švýcarské Basileji.

rozchodit. Tak jsem to zkusil a za tři hodiny přibýlo na můj účet dalších 13 km. Pak přišlo to, co většina lidí zažívá při řízení auta, mikrospánek. Najednou jsem při jednom kroku prošlápl a málem sebou švihnul. Šel jsem si lehnout a opravdu hodinku tvrdě spal. Výsledkem byly obnovené síly, takže ve zbývajících 7 hodinách jsem mohl nakroužit dalších 40 km. Závod jsem dokončil na celkové 6. místě a vytvořil si základní osobáček 314,498 km. A teď bych se chtěl vrátit k první nastolené otázce.

HAZARD?

Několik mých přátel si myslí, že to, co jsem si vybral, je hazardování se zdravím a že jednou budu rád, pokud budu vůbec chodit. Já namítám, možná máte pravdu, ale pokud jste celý život připravovali svoje tělo postupným zatěžováním na podobné výkony, tak to hazard není. Je to jen, jak já říkám – zkušenost těla, aby bylo schopné zvládat opakovaně takovou zátěž, případně zátěž postupně se zvyšující. Druhý letošní závod jsem absolvoval v květnu, tedy necelé dva měsíce poté. V letech předchozích bych si něco obdobného nedovolil, ale letošní příprava byla natolik kvalitní a hlavně bez zdravotních komplikací, že jsem to udeřal. Čemu jsem vděčil, že jsem celou přípravu prošel bez zdravotních komplikací, k tomu se vrátím až trochu později.

Tento druhý závod, 24hodinovku ve švýcarské Basileji, jsem už běžel po sed-

Na start Transmoravského Masochistického Ultramaratonu se ve dvě hodiny ráno na kolonádě v Luhačovicích postavilo 8 dobrodruhů – Vlasta Dvořáček, Jan Ondruš, Zdeněk Kumsta, Miloš Škorpil, Vašek Krejsa, Vašek Klos, a Jirka Zich. Tomáš Trojan ještě někde spí.

EXHIBICIONISMUS?

Myslím si, že tento charakter exhibicionismu by nikdo dlouho předvádět nedokázal. Možná by zkusil jeden, dva závody, ale rozhodně by se tomu nevěnoval 9 let nebo jako mnozí jiní, i déle. Takže exhibicionismus není určité tím hlavním stimulačním faktorem, který nás nutí stále a znovu překonávat hranice

no i Mirkovým zraněním, neboť se nemohl dlouho smířit s vědomím, že pro něj běh skončil. Na druhou stranu děkává Mirkovi ví, že i když z nedoběhl, dokázal vše vnitřně překonat a našel v sobě hlavně sílu jít dál a nic nevdávat, i když se někdy může zdát, že se proti člověku všechno spiklo. Dokazem toho je, že si Mirek v dalším průběhu roku vytvořil

Chvilku odpočinku před cílem v Chebu – Jakub Holovský a Miloš Škorpil.

a v jednom okamžiku se za toto auto zavěsil a doběhl nás, byl Honza Ondruš. Záhy se však ukázalo, že své síly trochu přecenil, a tak jsme opět běželi sami. Díky tomu, že se nám podařilo 3x zakufrovat a přidat si tak okolo dalších 9–10 km, se před nás Ondruš zhruba na 80. km trasy dostal. Na další kontrolu už jsme však opět běželi na čele.

Tady ale teprve vše začínalo. Tak jako maraton začíná na 35. km, tak TMMU začíná po 90 km. Je to dáno i tím, že v tuto dobu je také nejtepleji a slunce do vás páli své paprsky, jen to žne. Tento fakt se největší částí podepsal na tom, že od 90. km, kdy začal mít Vlasta problémy se žaludkem, jsem běžel na čele již zcela sám. Stále jsem se těšil, jak zapadnu do lesního stínu, ale les pořád nikde a stín tím pádem jakbysmet. Celý úsek mezi Lučiči a Jedovnicí byl pak rozhodující pro vývoj celého závodu. Já získal přibližně 1/2hodinový náskok na Vlastu a ostatní běžci, kromě Vlasty a Vaška Klise, v Jedovnici pro naprostou vyprahlou skůňčili. Absolvovali tak 115 km. Za Jedovnicí nás čekal krásný, ale těžký přeběh údo-

ry přišly doprovodit místní děti na kolech a doběhl nás, byl Honza Ondruš. Záhy se však ukázalo, že své síly trochu přecenil, a tak jsme opět běželi sami. Díky tomu, že se nám podařilo 3x zakufrovat a přidat si tak okolo dalších 9–10 km, se před nás Ondruš zhruba na 80. km trasy dostal. Na další kontrolu už jsme však opět běželi na čele. Tady ale teprve vše začínalo. Tak jako maraton začíná na 35. km, tak TMMU začíná po 90 km. Je to dáno i tím, že v tuto dobu je také nejtepleji a slunce do vás páli své paprsky, jen to žne. Tento fakt se největší částí podepsal na tom, že od 90. km, kdy začal mít Vlasta problémy se žaludkem, jsem běžel na čele již zcela sám. Stále jsem se těšil, jak zapadnu do lesního stínu, ale les pořád nikde a stín tím pádem jakbysmet. Celý úsek mezi Lučiči a Jedovnicí byl pak rozhodující pro vývoj celého závodu. Já získal přibližně 1/2hodinový náskok na Vlastu a ostatní běžci, kromě Vlasty a Vaška Klise, v Jedovnici pro naprostou vyprahlou skůňčili. Absolvovali tak 115 km. Za Jedovnicí nás čekal krásný, ale těžký přeběh údo-

MIMOŘÁDNÉ SCHOPNOSTI?

Tady musím říci, že bez mimořádných schopností by asi podobné náročné sport provozovat nešlo. Ať už považujete

MIMOŘÁDNÉ SCHOPNOSTI? NEBO JEŠTĚ NĚCO JINÉHO?

za mimořádné schopnosti tělesné dispozice, kdy je člověk schopen zatěžovat své tělo a hlavně pak pohybový aparát opakovaně takovými náložemi, aniž by tělo nějak výrazněji protestovalo. Nebo, zda za takové schopnosti považujete psychickou odolnost, kdy člověk musí vydržet běžet kolikrát hodiny a hodiny a přitom jedinou odměnou mu na konci je pouze pocit, že zase dokázal něco mimořádného, co se mu doposavad nezdařilo.

Stříbro – 300 km non-stop (za 30 hodin) k přátelům byl běh, který začal pět dní po doběhu do Chebu. V tomto případě se jedná o štafetový běh organizovaný starostou města Stříbra Petrem Bursíkem, mou maličkostí a zástupci jednoho z nejkrásnějších měst v Německu. Běh vznikl z mého podnětu, když jsem hledal poté, co bylo město Stříbro vyhlášeno v roce 1995 v rámci konaného Světového běhu míru Městem Míru Sri Chin-

si za nastávajících 24 hodin ujmeme hodně zimy a hodny vody. Naštěstí se splnila jen ta předpověď o vodě. Hned od startu jsem se usadil na čele závodu a během první hodinky si vytvořil jeden okruh náskok. Maraton jsem zvládl za 3:25 a 50 km absolvoval za 4:09. To už jsem měl na dalšího běžce, jímž byl v té době Zdeněk Kumsta, půl hodiny náskok. 100 km jsem zvládl za 9:13 a za 12 hodin jsem zvládl více, než pozdější vítěz 12hodinový Jirka Jelínek, který je Šnásobným Mistrům České republiky na 100 km, a to 123 km, to už ale nastávala dlouhá, vlastně 12hodinová noc, při níž přišel vítr a dosti prudký déšť. Naštěstí v době největšího deště jsem byl ve stanu na masáži, a takto unikl hlavnímu přívalu vody. Druhých 12 hodin mi kilometrů už tak nepřibývaly, ale i tak jsem ostatním běžcům stále více unikal a dostal se až na

výsledných 205 km, přičemž druhý v cíli, Rainer Koch, za mnou zaostal 14 km a druhý v mistrovském závodě, Tomáš Trojan, o 29 km. Takže, ačkoli jsem tentokrát nedosáhl svého nejlepšího výkonu, kterým je 230 km, byl jsem spokojen, neboť se mi podařilo zvítězit i v druhém závodě, v němž jsem si to dal letos za cíl. Nyní už mě čeká pouze Milénium běh na 200 km v Holandsku a pak hlavně v březnu 2000 Mistrovství světa v běhu na 48 hodin v hale v Brně. Teď tedy nastává čas na zodpovězení poslední otázky.

hříšník, který dopoval. V převážné míře jde v ultraběhích o lidi, kteří chtějí poznávat hranice svých lidských schopností. Poznávat a proslápat zemi, v níž žijí nebo na níž žijí. Chtějí prostřednictvím svých výkonů přinést těm, kteří jich nejsou schopni, poznání, co všechno lidské tělo dokáže a co je možno na něj všechno naložit, případně v rámci takové akce, jako je běh Stříbro–Dinkelsbühl, pokusit se pomoci prostřednictvím běhu vygumovat stíny minulosti. A v neposlední řadě chtějí přinést ostatním lidem důkaz o tom, že možnosti našeho těla jsou vlastně neomezené a že je schopno vynešit svého obyvatele jak na vrcholky hor, tak do nehlubších mořských hloubek a propastí a je klidné schopno v tomto směru soupeřit s nejrychlejšími, nejvytrvalejšími a nejsilnějšími zvířaty.

MILOŠ ŠKORPIL

Poslední střídní. Před Hořicemi došlo k poslednímu střídní na trase běhu Bad Kreuzbach–Praha. Vepředu před naší pojezdovou ložnicí, kuchyní a koupelnou stojí malamut Vigo a dále zleva stojí Miloš Škorpil, Mirek a Sylva Kreutz a Jirka Křofka.

Přitom už nemůžeme ani nic jíst, neboť veškerá tuhá strava, kterou pojme, mu vytvoří v puse tuhý knedlík, který ne a ne spolknout. Pak kombinujete taková zvěřstva, jako je jogurt a pivo a jenom se děsíte, kdy se z toho...

Tady už většinou nastupuje i ta okolnost, že pro nás, kteří se věnujeme těmto běhům, se stal běh jako takový životní drogou, vyjádřením osobního životního stylu a bez něj už bychom prostě ani nemohli být. Taky nám běh přináší to pozitivní, že si během něj dokonale pročistíme hlavu, pomocí kyslíku a endorfinu spalíme všechny negativní myšlenky a do dalšího normálního života pak vejdem zcela očištěni a ničím nezátěžení. To je asi největší odměna, kterou může ultraběžec dostat, samozřejmě to předpokládá, že tělu dodá, co si žádá. To znamená vitamíny a minerály, tak různé aminokyseliny a další látky, které tělu potřebuje pro svoje funkce a hlavně rehabilitaci po výkonu. Nesmí se zapomenout ani na různé druhy regeneračních cvičení apod. Tolik tedy k mimořádným schopnostem.

Jen na závěr, myslím si, že tyto schopnosti si může vypěstovat v určité míře každý, jde jen o to znát svou míru a dát všemu dostatek času a ne nechtít uspět. Protože o těchto schopnostech platí dvojnásob, že spěchat většinou znamená nedojít nikam. A jsem u své předposlední akce.

moye, něco, co by této myšlence vtisklo i obsah. Až mi Jarda Kotecký, mimo jiné neuvěřitelný organizátor běžeckých závodů ve Stříbře, vyprávěl o tom, že když v roce 1945 museli ze Stříbra a jeho okolí odejít sudetskí Němci, tak že se většina z nich usadila právě v okolí Dinkelsbühl a jeho okolí. Tak jsem dostal do ruky to, co jsem dlouho hledal. Teď už šlo jen o to přesvědčit Petra Bursíka. Při prvním setkání prohlásil, že jsem cvok, ale pak se toho iniciativně ujal a všechno perfektně zabezpečil, včetně zkontaktování představitelů Dinkelsbühl a další rok opakovaně. Letos se tedy běžel již třetí ročník a zdá se, že se z tohoto běhu vyvíjí pevná tradice. Jelikož, jak bylo v úvodu řečeno, se jedná o štafetový běh, tak jsem měl za úkol zajistit se svými pražskými přáteli prostřední úsek o délce 120 km. Jelikož jsem měl za sebou trasu z Pelhřimova do Chebu, tak jsem ze zmíněných 120 km (za 12 hodin) běžel pouze 80, ale i ty stály za to.

Poslední akcí, na níž jsem se vlastně připravoval už od běhu z Pelhřimova do Chebu a ze Stříbra do Dinkelsbühl, bylo Mistrovství České republiky v běhu na 24 hodin (viz článek na této dvoustraně). Závod se běžel pod hlavičkou Českého atletického svazu a České asociace ultramaratonců. Na start se postavilo 20 závodníků a 6 závodnic z 5 zemí Evropy. Závod byl odstartován v sobotu 9. října v 10.05. Předpověď počasí slibovala, že

NEBO NĚCO JINÉHO?

Osobně si myslím, že hledat v tomto našem konání něco jiného, než co jsem popsal v celém článku, není třeba. Rozhodně v tom nejsou nějaké nedovolené medikamenty, i když i při našich závodech se občas stane, že je uloven nějaký

PROBĚHLO MISTROVSTVÍ V BĚHU NA 24 HODIN

Nejdůležitější závod českých ultravytrvalců v sezóně '99, mistrovství republiky v běhu na 24 hodin, se uskutečnil 9.–10. 10. v pražské Stromovce na okruhu dlouhém 1900 m.

Od startu se ujal vedení Miloš Škorpil a svůj náskok až do cíle zvyšoval. Miloš v rámci přípravy na závod absolvoval začátkem září pod záštitou firmy Profitfitness dálkový běh z Pelhřimova do Chebu, při kterém uběhl během 60 hodin 305 km, když čistý čas běhu byl 36 hodin.

Na druhém místě zpočátku běhal Zdeněk Kumsta (100 km – 9:56:56 hod.) až do chvíle, kdy mu žaludeční potíže znemožni-

ly dokončit závod podle jeho představ. Stříbrnou medaili tak získal Tomáš Trojan, zejména po neuvěřitelném výkonu v závěrečných hodinách. V době, kdy většina závodníků již pouze docházela, předváděl Tomáš na okruhu chvílemi až sprinterské výkony. Jan Šourek, který se účastnil své první čtyřadvacetihodinový a od začátku strídal běh s chůzí, se po 22 hodinách závodění spokojil s bronzovou medailí a dále již v závodu nepokračoval.

Závod se zúčastnilo také několik žen a všechny zaslouží uznání za odhodlaní postavit se na start. Zvítězila Petra Bernardová, která se účastnila již červnového závodu na 100 km. Na druhém místě se umístila Denisa Kozáková, která do tohoto závodu absolvovala pouze dva maratony. Třetí doběhla Lenka Švecová.

Celkem se závodů na 12 a 24 hodin, v jehož rámci se uskutečnil mistrovský závod, zúčastnilo přes 40 běžců (rovněž z Německa, Rakouska a Jugoslávie). Z těchto běžců zaujal zejména Rainer Koch z Německa, který uběhl přes 190 kilometrů a v osmnácti letech je jedním z nejmladších ultramaratonců na světě.

Letošní mistrovské závody ultramaratonců byly úspěšně zejména díky dobré organizaci SRI Chinnoy Marathon Teamu, který dokázal vytvořit v pražské Stromovce vynikající zázemí, které je při ultramaratonech tolik potřebné.

JAN ŠOUREK

Vítězové v běhu na 24 hodin. Zleva R. Koch, M. Škorpil, T. Trojan a J. Šourek.

VÝSLEDKY MČR V BĚHU NA 24 HODIN

Jméno	Klub	50 km	100 km	150 km	24 hodin
1. Škorpil M	AC Praha 1890	4:08:55	9:13:06	16:00:10	205,334 km
2. Koch R	Německo	4:21:00	10:10:40	18:20:50	190,018
3. Trojan T	SCMT	5:32:16	11:54:05	19:34:10	176,700 km
4. Šourek J.	ASK Slavia P.	4:50:35	10:34:50	18:25:47	167,200 km
5. Dobříjevič D.	Jugoslávie	5:00:57	11:48:58	22:27:40	165,555 km
1. Bernardová P.	SCMT	5:34:01	12:12:08	20:44:40	167,162 km
2. Kozáková D.	SK Nymburk	5:22:00	12:30:28		144,509 km
3. Švecová L.	SCMT	5:22:50	14:01:17		132,962 km
Závod na 12 hodin					
1. Jelínek	Ostrava	119,700 km			
2. Kozub	SCMT	114,350 km			
3. Veselý	SCMT	112,734 km			

!! Prodej jízdních kol na splátky a bez ručitele !!

Nákup kvalitního trekkingového či horského kola není jistě každodenní záležitost. Chceme-li, aby kolo dobře sloužilo, musíme sáhnout hlouběji do kapsy, což obzvláště v dnešní situaci není nejprůjemnější. Proto nás zaujala nabídka, se kterou přichází pražský cykloobchod Katmar. Ptali jsme se přímo u zdroje:

„Leasing jsme zavedli již v únoru, ale od začátku září máme ještě výhodnější podmínky. Především v kol, které mají financovanou částku nižší než 30 000 Kč (prodejní cena minus akontace), nepotřebujete vůbec ručitele, což je v Čechách úplná novinka. Spolupráce s kvalitní leasingovou společností nám umožnila nabídnout ještě výhodnější leasingové koeficienty a zálohové platby. Akontace může být již od 20 % (dříve 30 %), takže si od nás můžete odnést kolo například za 35 000 Kč při zaplacení 7000 Kč. Na druhou stranu minimální financovaná částka se snížila na čtyři tisíce, tzn. na leasing můžeme prodávat kolo již od 5000 korun. Navíc se celéřízení leasingu dává zvládnout za cca 3/4 hodiny u nás v obchodě.“

Jak to tedy celé probíhá a co k tomu zákazník potřebuje?

Je třeba mít s sebou občanku a jeden další doklad (rodný list, pas, řidičák nebo zbrojní pas). Dále potřebujete potvrzení zaměstnavatele o výši výdělku a doklad o platbě nájemného (nebo telefonu, el. energie). Místo potvrzení o příjmu je možné použít daňové příznivci či důchodový výměr. V Katmaru si vyberete kolo, eventuálně si ho necháte pro sebe upravit. Obsluha s vámi vyplní návrh smlouvy, který zašle faxem na leasingovou společnost. Po přibližně čtvrtročníce přijde odpověď a zbývá pouze podepsat předávací protokol, složit zálohu a můžete vyrazit na první vyjízdku. Jak vidíte, je to velmi rychlé a jednoduché. Navíc, pokud máte nějaký dotaz či problém, je vám k dispozici naše Nonstop infolinka 0603–725893. V pracovní době pak telefon 02/3322587 (Po–St, Pá 9–18, Čt 9–20, So 9–12), nebo vás informují přímo v prodejně KATMAR, Pod Baštami 3, Praha 6.

Trekkingová, horská či freestyle kola můžete získat již po složení 20% zálohy v naší prodejně

KATMAR

BIKE CENTER

Pod Baštami 3, Praha 6 (70 m od metra „A“ Hradčanská, směr Hrad)

tel. 02/33 32 25 87

Otevřeno: Po–St, Pá: 9–18, Čt 9–20, So 9–12

Non-stop infolinka 0603–725893

Autoři Cesty na Východ Ivan a Iva Brezinovi prožili dobrodružným stouláním po Asii tři roky života. Putovali autobusem, vlakem, lodí, rikšou, autostopem, letadlem, na kole, na velbloudech, na koních i pěšky. Urazili přitom desítky tisíc kilometrů a stálo je to jen pár korun. Jejich průvodce přináší ojedinělý souhrn praktických cestovatelských informací o jednotlivých asijských zemích, které stojí za návštěvu na vlastní pěst. Dočtete se v něm, jak se do Asie co nejlacněji dostat, kde bydlet, co jíst a jak se vyhnout tropickým nemocem a nebezpečím. Dozvíte se, jak dojet po zemi za sto dolarů z Turecka přes Írán a Pákistán do Indie, kudy vyrazit na horský trek v Nepálu, Jemenu, Arménii či Kyrgyzstánu, jak projet vlakem z Moskvy po transsibiřské magistralě přes Mongolsko do Číny, kde hledat drahokamy na Srí Lance a jak podstoupit rituální koupel v posvátné indické řece Ganze. Zjistíte, kudy se vydat do gruzinských pravoslavných klášterů, do ráje potápěčů v Thajsku, do pralesních chrámů Kambodže a Barmy či za lidojedy na indonéskou Sumatru.

Většina informací je v knize v češtině publikována vůbec poprvé, třeba po-

VYŠEL VÝBORNÝ PRŮVODCE: CESTA NA VÝCHOD

Na pultech knihkupectví se objevila publikace, která by neměla ujít pozornosti českých dobrodruhů. Skoro osmisetstránkový průvodce pro levné nezávislé cestování po asijských zemích Cesta na Východ (vydalo nakladatelství Lingam

1999) se rodil dva a půl roku. Navazuje na útlou brožurku stejného jména, která vyšla na jaře 1996 a utrhla lavinu – jen do Indie se díky ní tehdy podle sdělení české ambasády v Dillí rozjelo asi šest tisíc českých cestovatelů.

pis cesty na Andamanské ostrovy v Bengálském zálivu, údaje o autostopové trase do Egypta či návod, jak projet ze všech čtyř světových stran ilegálně do Tibetu. Hledačům osvěcení a duchovna je určen seznam největších asijských ášramů a meditačních center, materiálněji ladění cestovatelé se dozvědí, kde koupit palmovou kořalku a himálajský haší či jak sehnat práci v izraelských kibucech a na australských farmách. Součástí publikace jsou i základní

údaje o nejbližší „asijské“ evropské divočině: o Rumunsku, Zakarpatské Ukrajině, Kavkazu a Albánii.

I když autoři průvodce projeli Asii křížem křížem, tak velký objem praktických informací samozřejmě nemohli shromáždit sami. Jejich průvodce je proto jakýmsi „extraktem“ zkušeností desítky dalších českých a slovenských cestovatelů. Navíc přináší ojedinělý soupis českých i cizích informačních zdrojů – literatury o asijských zemích, časopisů, průvodců, internetových adres a cestovatelských sdružení, kde se toho mohou začínající „dobrodruzi“ dozvědět víc. „Nechceme ale konkurovat speciálním

edícím typu Rough guide či Lonely Planet“, zdůrazňuje Ivan Brezina. „Cesta na Východ se je spíš snaží doplnit a přinést specifické cestovatelské informace pro Čechy a Slovaky – vizové podmínky, adresy ambasád, prodejcu letenek a očkovacích stanic atd. Rádi bychom tak lidi inspirovali k vyzkoušení dobrodružství, o nichž třeba zatím ani neměli tušení. Jak to říká jedna stará asijská moudrost: I cesta sama může být cíl.“

(sahdu)

(Následující odstavce jsou výtahem z knihy.)

CO VZÍT S SEBOU

„Jsou odkázáni sami na sebe a jejich psychou je rovnováha mezi mnohadeštnou soběstačností a co nejlehčí touhou. Dodává to sebevědomí a poutníci se mohou odvážit i do odlehklých krajů, kam třeba a pohodlí, mlsnost a opatrnost jiné turisty nepustí. Obtížné je smířit soběstačnost s lehkostí, dlouho se tomu nutno učit! Je to ale nezbytné, protože jenom při lehké torně může duše opustit tělo a poletovat nad ním ve větru a v radosti, která je smyslem lehkých dalekých cest. Komu není dána, nadarmo vláčí tělo po horských lesích! Duch nejlépe létá po horách, když je rucksak tak lehký, že ho uneseš na jednom rameni.“

Miroslav Nevrlý: Karpatské hry (1992)

„Podlústojník Irinčov koupil od Mongolů šestapadesát výborných velbloudů, za něž jsme zaplatili 6757 rublů v bankovkách. Sedla pro soumary ušili kozačky. Kromě hromady plsti, potřebné pro sedla, zakoupili jsme v Urze ještě to, co jsme nemohli na cestě postrádat – zvláště sedm jezdeckých kont, dvě jurty, třicet ovcí na zabít, tsampu, rýži, mouku, ječmen pro koně, třínožky, motouzy atd.“

N. M. Przewalskij: Od Kjachty k pramenům Žluté řeky. Průzkum severní části Tibetu a cesta přes Lóp-nůr a Tarimskou pánev (1883–1885)

„Moje vybava byla jednoduchá a laická. Protože jsem se oblékal a žil jako každý druhý obyčejný Číňan, obelšel jsem se bez západního šatstva a dalších zavazadel, postelí, van, medikamentů a všech těch nekonečných předmětůch krámů, která mnoho cestovatelů pokládá za absolutně nezbytné.“

W. W. Rockhill: The land of the lamas (1891)

Když se proslulý švédský světoběžník, dobrodruh a objevitel Transhimáje a pramenů řeky Indu Sven Hedin v roce 1899 vydával na třítletou expedici do nitra Asie, vezl s sebou kromě stovek dalších „nezbytných“ věcí i skládací postel, příruční knihovnu, množství meteorolo-

gických přístrojů, Jamesův patentní skládací člun a „hrací krabici“. Tímto archaickým výrazem označoval Hedin dobovou převratnou technickou novinku – gramofon na kliku s mosaznou troubou. Musel to být úchvatný pohled, když se Hedin plavil na lodi po řece Jarkand podél západního okraje pouště Taklamakan v čínském Turkestánu a z gramofonu k tomu pustiny střední Asie zněly jeho oblíbené árie z Bizetovy opery Carmen. O své cestovatelské výbavě Hedin později napsal, že „vážilát ne méně než 1130 kilogramů a byla rozdělena na 23 bedny.“

Nezkoušejte ho napodobit. Prastaré osvědčené cestovatelské heslo totiž zní: čím méně věcí, tím líp. Naše níže uvedené rady berete jako maximum pro toho, kdo se rád v horce vláčí s těžkým batohem. Bez nadšázky se totiž dá říct, že pokud už máte s nezávislým cestováním nějaké minimální předchozí zkušenosti, lze dlouhodobý pobyt ve většině asijských zemí absolvovat jen s pasem, zubním kartáčkem, cestovními šeky a několika málo kousky oblečení. Když jsme vyráželi na východ poprvé, vezli jsme sebou hromadu nepotřebných krámů v domněně, že jedeme na neobydlený konec světa. Později jsme většinu z nich rozdali a vyhodili. Všude v Asii (s výjimkou nepřístupných horských oblastí a neobydlených ostrovů) najdete totiž v obchodech skoro vše, na co jste zvyklí z domova, a většinou za mnohem nižší ceny.

Při výběru věcí příliš nezáležejí na délce pobytu, ale spíš na tom, kam se chcete v Asii podívat a jak hodláte svou cestu pojmut. Jedete do jižních přímořských nížin, kde je celoročně teplé počasí, nebo i do vyšších horských partií či do centrální Asie, kde může být chladněji? Budete spát jenom v hotelech, nebo někdy i venku? Budete jíst v restauracích, nebo si občas chcete vařit sami? Budete se pohybovat jen po obydlených oblastech, nebo se chystáte na trek do opuštěných hor či na neobydlené ostrovy? To všechno byste měli vzít při rozhodování o vybavě v úvahu.

ZÁKLADNÍ VÝBAVA

Základní minimální cestovatelskou výbavu, bez níž se většinou nelze obejít ani v jižních teplejších oblastech Asie, tvoří:

- jedny volné plátěné či bavlněné **dlouhé kalhoty** (pozor, v džínách se v Asii spolehlivě upecete!)
- jedny **krátké kalhoty** (i pro muže ne kratší než do půli stehna, abyste neporušovali společenské normy. Skvěle se nám osvědčily prakticky nezměnitelné kraťasy se spoustou dýmých kapes, ušitých z bojových zelených kalhot americké armády, které jsou k dostání v českých obchodech s výprodejí přebytků US Army.)
- pro dívky delší lehká sukničtá či neprůhledně delší **bavlněné šaty** s ramínky (lze levně koupit v každé asijské městě). Pokud se nechcete po zásluze stát terčem neustálého obtěžování a osahávání, nahradíte jimi krátké kalhoty, které jsou pro ženy v Asii zcela nevhodné.)
- dvě **tříčlanké s krátkým rukávem**
- **troje spodní prádlo**
- **troje ponožky** (bohatě stačí – když je roztrháte, lze všude dokoupit)
- jedna **teplejší bavlněná košile** či **mikina**
- **šustáková větrovka** s kapucou (stačí úplně obyčejná, drahé vyvýšenějších či naopak západními turisty nejnavštěvovanějších pláží lépe koupit se stejně jako místní domorodé ženy zcela oblečený a na „evropské“ plavky raději zapomenout).
- **malý ručník**
- **dva páry obuvi** (pevnější botasky či lehké trekové polobotky plus pohodlné sandály, přičemž důrazně doporučujeme

investovat peníze do speciálních trekových sandálů s kvalitní anatomickou podrážkou, ve kterých ani po celodenním nošení nebolí nohy.)

- **staré prostěradlo** (na přikrytí před komary nebo pro případ, že postel v hotelu nebude nejčistší – stejnou službu vám poskytne i vložka do spacáku nebo tenká deka)
- **pláštěnka** (ideální je igelitové pončo, které se přetahuje přes hlavu a ochrání před monzunovým lijáčkem i váš batoh)
- **toaletní potřeby**
- **toaletní papír** pro případ akutního stavu nejvyšší nouze
- **opalovací krém** s vyšším ochranným faktorem
- **kvalitní sluneční brýle** s UV-filtrem (zvláště důležité do hor a pro ty, kdo zavírají na sluníčko)
- **víceúčelový jisticí nůž**
- **lahev na vodu** (i zde doporučujeme navštívit obchod s použitou výstrojí americké armády, jejíž kvalitní butory jsou vybaveny nejen izolační filcovou vložkou, ale i přidáváním nerezovým hrnečkem-miskou, v němž lze v případě potřeby i nouzově vařit)
- **lžice, šňůra na prádlo, šitíčko, několik spínacích špendlíků**
- **malá a spolehlivá baterka**
- **vodotěsně uložené zápalky** či **zapalovač** (poslouží i jako nouzové osvětlení)
- **bezpečný a bytelný visací zámek** na hotelové dveře (pokud vás jede víc, nezapomenejte k němu alespoň dva klíče)
- **hodinky** (osvědčily se vodotěsné digitální s budíčkem a dvojitým časem, aby jste nezapali odjezd autobusu a věděli, kolik je právě hodiny doma v Čechách či na Slovensku)
- **tužka, poznámkový blok, soupis adres příbuzných a známých, kapesní anglicko-český slovník, vizitky či razítka** s vaší adresou
- **malý batůžek** (na nákupy či výlety)
- **cestovní lékárníčka** (viz kapitola Zdraví)

DOBRODRUH – BIBLIOGRAFIE ČLÁNKŮ PRVNÍCH TŘÍ ROČNÍKŮ

Přinášíme přehled nejdůležitějších článků, které dvouměsíčník Dobrodruh za tři roky své existence přinesl.

ROZHOVORY

Jaromír Štětina: Dobrodružství je stav duše	č. 1/97
Rudolf Krautschneider: Nemám žádná protože	2/97
Krzysztof Wielicki: Možná jsme méně konzumní	3/97
Jiří Novák: Osmitisícovky netřeba démonizovat	3/97
Jiří Havel: Co nemám, to nepotřebuji	4/97
Pavlna Brzáková: Na Sibíři potřebujete trpělivost	4/97
Zděnek Hrubý: Osmitisícovky nejsou „brmkačka“	5/97
Nelly Rassmussenová: Náhoda přeje připraveným	5/97
Oldřich Štos: Kóta 1000.	5/97
Jaroslav Pavlíček: Příroda není tak tvrdá	6/97
Pavol Rajtár: Horský vůdce není holič	6/97
Tomáš Rusek: Ultramaratoncem se člověk rodí	1/98
Pavel Pavel: Některé věci se dějí jednou za život	3/98
Josef Hlaváček: Tatry jsou v mém srdci	3/98
Vladimír Nosek: Everest ze severu a bez kyslíku	4/98
Tom Possert: Nejdůležitější je se nepotit	4/98
Peter Habeler: Těším se na další výstupy	5/98
Soňa Vomáčková: Jak se dělá ženský výškový rekord	5/98
Leoš Šimáček: Dobrodruhem na plný úvazek	6/98

Arno Puškáš: Chatařem nemohl být kdejaký maník	6/98
Viktor Beránek: Mezi horolezci není škaradých žen	1/99
Josef Zimovčák: Na vysokém kole napříč Amerikou	1/99
Miroslav Jakeš: Sever měří všem stejně	2/99
Reinhold Messner: Jedině divočina dává silné prožitky	3/99
Viki Grošelj: Učit horolezectví je pro mne riziko	4/99
Karel Cerman, Oldřich Kopal: Brali bychom to ještě jednou	4/99
Andrzej Zawada: Letní horolezení v Himálajích je turistika	5/99
Jan Dungle: Divočina je nejdůležitější	5/99
Miloš Kubánek: O stavu českých dobrodruhů	6/99

PORTRÉTY OSOBNOSTÍ

Erhard Loretan	1/97
Harvey Manning	1/97
Chantal Mauduitová	2/97
Christopher Auquin	2/97
Surfaři na Jaws	2/97
Isabelle Autissierová	1/98
Catherine Chabaudová	3/97
Norman Vaughan	4/97
Michel Oliva	4/97
Laurence de la Ferrierová	4/97
Jacques-Yves Cousteau	5/97
Hans Kammerlander	6/97
Horští vůdci ze Chamonix	6/97
Marek Orka Vácha	1/98
Tony Bullimore	1/98
Göran Kropp	1/98
Jack London	1/98

Naomi Uemura	2/98
Zdeněk Němec	2/98
Jan Eskymo Welzl	4/98
Miroslav Šmíd	5/97
Mark Allen	5/97
Téodore Monod	6/97
Eric Barone	6/97
Eric Escofier	6/97
Eric Tabarly	6/97
Některé osobnosti extrémního outdooru I, II, III	2, 3, 4/99
Francesco Rodriguez (Pupin)	3/99
Milena Blažková	6/99

RADY A TIPY PRO CESTOVATELE A DOBRODRUHY

Před cestou do aljašské divočiny	1/97
Vlakem po Ukrajině a Rusku	1/97
Albánie	1/97
Island	2/97
Vlakem po Mongolsku a Číně	3/97
Canyoning ve španělské Sierra de Guara	3/97
Podmínky himálajského horolezectví	4/97
Outdoorové možnosti na Kanárských ostrovech	4/97
Austrálie	5/97
Jihoafrická republika	6/97
Inside Passage	6/97
Namibie	1/98
White Pass Railway	1/98
Trekking v indickém Himálaji	1, 2/98
Čína	2/98
Rafting v Nepálu	2/98
Rafting na Zambezi	2/98
Mexiko	3/98
Zimní přechody slovenských hor	3/98
Venezuelské stolové hory	3/98
Backpackerovy světové treky	4, 5/98
Vlakem na Tan Šan	4, 5/98
Letní treky na poloostrově Kola	6/98

Před trekem k Everestu	1/99
Nový Zéland	1/99
Trekkingové vrcholy v nepálských Himálajích	2/99
Severní Rusko	4/99
Chile	5/99
Panenské vrcholy nad 7000 metrů	5/99
Rakouské Weißsee	6/99

ÚVOD DO OUTDOOROVÝCH SPORTŮ A VÝKONŮ

Mountainbiking	1/97
Paragliding	2/97
Fastpacking	2/97
Charterování lodí	3/97
Extrémní závody ve světě	3/97
Potápění na nádech	4/97
Kajak	5/97
Sněžnice	6/97
Snowboard	1/98
Potápění se žraloky	2/98
Rafting	2/98
Snowscot	6/98
Grassboard	6/98
Skialpinismus	1/99
Kienuova houpačka v Čechách	2/99
Ultraběhy – historie a současnost	5/99
Canyoning v Rakousku	6/99

Z DĚJIN DOBRODRUŽSTVÍ

Z dějin vytrvalostních výkonů	3/98
Stuart a Burke:	
Závod napříč Austrálií	3/97
Polárníci se hádají o pravidla	3/97
John Smith: Dobrodruh a rytíř	4/97
Manželé Bakerovi:	
Hledání pramenů Nilu	5/97
Co věděli středověcí dobrodruzi	5/97
Zimní Krkonoše – pocta prvním dobrodruhům – lyžařům	6/97
Sto let od zlaté horečky na Aljašce	6/97

Hiram Bingham: Objevení světa Inků	3/98
Richard Halliburton: Sny smělého Dicka	5/98
Mapování Himálaje, pandité a posvátná hora Kailás	6/98
Balonem Orel k severnímu pólu	3/99

ZÁKLADY ORIENTACE

A SEBEZÁCHOVY

Jak předejít konfliktu s medvědy	1/97
Sníh je i pohostinný	1/97
Spát je důležité	1/97
Organismy v amerických vodách	1/97
Co se lze naučit od zvířat	2/97
Tuk – kolik ho má být a jako ho měřit	3/97
Sněhové laviny	6/97 1/98
Jaký vodácký průvodce?	2/98
Praktická orientace pro dobrodruhy	3, 4/98
Desatero pomůček do přírody a divočiny	6/98
Jak postavit iglú	6/98
Jak zůstat zdravý v divočině?	3/99
I příroda může předvídat počasí	4/99

OUTDOOR A TECHNIKA

Revoluce námořních jachet	1/97
Rozdíl mezi bikovým a trekkingovým kolem	1/97
Batohy – teorie, přehled modelů	1, 2/97
Stany – teorie	2/97
Slovník látek a pojmů výstroje a výzbroje	1, 2, 3/97
Vařiče	5/97
Protilavinové vybavení	6/97
Typy sněžnic	6/97
Typy raftů	2/98
Výbava pro orientaci	3/98
Skialpinistické vybavení	1/99
GPS – co s ním	2/99

Od chaty Rudolfshütte můžete podniknout ledovcovou túru až na vrchol Sonnbllicku.

Z třítisícovky Sonnbllick vidíte jako na dlaní masív Großglockneru.

Rakouská spolková země Salcburk pozvala náš časopis k návštěvě oblasti Weißsee ve Vysokých Taurách, aby přiblížila našim čtenářům outdoorové možnosti v této v Čechách méně známé, a přitom relativně dobře dostupné lokalitě. Pozvání jsme rádi přijali a tlumočíme vám poznatky, které jsme zde získali na vlastní kůži.

OUTDOOR V OKOLÍ RAKOUSKÉHO WEIßSEE

Pohled z Granat-Spitze na oblast Weißsee.

POLOHA A CHARAKTER OBLASTI

Oblast Weißsee, pojmenovaná podle stejnojmenného vysokohorského jezera ležícího ve výšce 2335 metrů nad mořem, tvoří vrcholovou partii mohutného údolí Stubachtal. To je jedním z četných údolí, která se ze severu probíjejí k hlavnímu hřebenu nejvyššího rakouského pohoří – centrálních Vysokých Taur. Na začátku Stubachtalu leží obec Uttendorf, několik kilometrů na východ od ní je známý Kaprun, od něhož podobně jako z Uttendorfu Stubachtal vybíhá k jihu údolí Kapruntal, zakončené lyžařsky proslulým ledovcem.

Weißsee, jak již bylo řečeno, leží ve vrcholových partiích Stubachtalu a okolo něho se rozvíjí věncem třítisícových vrcholů, jimž dominuje se svou mohutnou severovýchodní stěnou Johannesberg (3453 m n.m.). Jižní strana tohoto horského kotle je součástí hlavního hřebenu Vysokých Taur, takže přechodem sedla (2518 m n.m.) se ze Stubachtalu dostanete na jižní stranu Vysokých Taur do údolí

Dorfebertal, odkud vede jedna z nástupových cest ke Großglockneru.

Dalšími významnými vrcholy horského řetězce okolo Weißsee je na západě Sonnbllick (3088 m n.m.) a ještě jižněji Granat-Spitze (3086 m n.m.), od níž vybíhá na jižní stranu Vysokých Taur horská skupina Granat-Spitze Gruppe.

Oblast Weißsee leží asi v polovině cesty mezi slavnými taurskými vrcholy Großglockner a Großvedediger, takže ji nemůžete minout při případném hřebnovém přechodu centrálních Vysokých Taur. Většina oblasti spadá do Národního parku Vysoké Taur.

PŘÍSTUP DO OBLASTI A ZAJÍMAVOSTI

Do údolí Stubachtal se nejsnadněji dostanete horskou silnicí od obce Uttendorf, která vede až do osady Enziger Boden ve výšce 1525 m n.m. Odtud lze až k Weißsee vyjet lanovkou, nebo podniknout pěší túru pěkným údolím s převýše-

ním asi 800 metrů. Zvláštností Weißsee je velkokapacitní horská chata Rudolfshütte (2353 m n.m.). Ta je školícím střediskem rakouského Alpenvereinu a je nejvybavenější chatou tohoto spolku v Rakousku. Interiér chaty je přímo obložen tréninkovými lezeckými stěnami, je v ní posilovna a sauna.

OUTDOOROVÉ MOŽNOSTI

Kromě již zmíněné vysokohorské turistiky nabízí oblast i řadu dalších outdoorových možností. V okolí Großglockneru, který je od oblasti Weißsee vzdálen vzdušnou čarou asi 6 km, se rozprostírá největší rakouský ledovcový systém. Ten je rozložen i v horském kotli kolem Weißsee – ledovec sahá prakticky až k chatě Rudolfshütte. To skýtá četné možnosti ledovcových a skialpinistických túr spojených s výstupy na místní třítisícovky. Rakouské ledovce nejsou tak rozeklané jako např. švýcarské, a proto je oblast ideálním místem pro začátečníky pohybu na ledovcích. Okolní stěny, zvláště pak stěny Johannesbergu a Hohe Riffelu (3338 m n.m.) nabízejí četné možnosti skalních stěnových výstupů.

Weißsee je rovněž v Rakousku dobře známou lyžařskou oblastí. Najdeme zde soustavu vleků sahající od Enziger Boden (1525 m n.m.) až do výšky 2564 m n.m. I když počtem vleků je oblast předčena nedalekým ledovcem u Kaprunu, úzké údolí Stubachtalu umožňuje sjezd na lyžích až k parkovišti Enziger Boden v době, kdy z Kaprunského ledovce lze sjet do údolí pouze tunelovou dráhou.

— mk —

PRO LEZCE, TURISTY, CYKLISTY I OSTATNÍ

AIR

BELL

KVALITA - FUNKČNOST - POKOUPÍ

NOVINKA NA TRHU

VYHLAŠUJEME ČTENÁŘSKOU ANKETU O NEJVĚTŠÍHO ČESKÉHO DOBRODRUHA 20. STOLETÍ

Napište, pokud možno, pět jmen v pořadí dle důležitosti (stačí ale i třeba jedno jméno). Vítězem se stane dobrodruh, který získá největší počet bodů.

Anketa o největšího českého dobrodruha 20. století

- ..... (5 bodů)
- ..... (4 body)
- ..... (3 body)
- ..... (2 body)
- ..... (1 bod)

Jméno a adresa (vyplňte jen v případě, že se chcete zúčastnit slosování o ceny):

Anketa o největšího světového dobrodruha 20. století

- ..... (5 bodů)
- ..... (4 body)
- ..... (3 body)
- ..... (2 body)
- ..... (1 bod)

V ROCE 2000 SE VÝRAZNĚ SNÍŽÍ CENA I PŘEDPLATNÉ DOBRODRUHA

Pro čtenáře Dobrodruha máme hned dvě příznivé zprávy – v roce 2000 se výrazně sníží cena i předplatné tohoto dvouměsíčníku. Cena jednoho výtisku bude 9,- Kč místo dosavadních 16,- Kč (při mírném snížení rozsahu redakčních textů). Stejná cena bude i pro předplatitele. Celoroční předplatné (6 čísel) tedy bude stát 54,- Kč. Tuto částku nám, prosím, opět zasílejte složenkou typu C na adresu Dobrodruh, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10. Faktury na firemní předplatné vystavujeme pouze na objednávku s ve-

dením IČO a DIČ a připočítáváme si zde fakturační náklady 20,- Kč.

Předplatné na Slovensku využívají firma Abopress, jejíž adresa je uvedena v tiráži. Slovenští předplatitelé, prosíme, nezasílejte nám peníze postou nebo převodem na naši adresu.

Některé předplatitelé nám již před vyhlášením těchto nových cen zasílali pro rok 2000 dřívějších 108,- Kč (tedy dvakrát 54,- Kč). Tuto částku budeme proto započítávat jako předplatné pro rok 2000 i 2001.

PRO OBCHODY PRODÁVAJÍCÍ DOBRODRUHA

Vážení obchodníci, děkujeme za úspěšnou spolupráci při prodeji Dobrodruha v roce 1999 a doufáme, že bude stejně dobře pokračovat v roce následujícím.

Pokud byste z různých důvodů již dále distribuovat Dobrodruha nemohli, nebo pokud chcete naopak počet prodávaných výtisků zvýšit, prosíme vyplňte následující formulář a pošlete jej na naši adresu: Časopis Dobrodruh, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10, (fax: 02/768879). Pokud si nepřejete změny, nemusíte nic posílat a budeme nadále pokračovat za stejných podmínek jako v roce 1999.

Máme zájem zvýšit/snížit počet odebraných výtisků ze současných ..... na .....

..... kusů.

Nemáme již zájem v roce 2000 prodávat časopis.

Firma .....

IČO: ..... DIČ: .....

KDE SEHNAT DOBRODRUHA?

Časopis Dobrodruh je nejrozšířenějším outdoorovým periodikem v České republice. Je prodáván ve více než 100 outdoorových a sportovních obchodech v ČR (jejich seznam naleznete v každém čísle), v běžné stánkové distribuční síti a předplatitelům. Distribuci na Slovensku zajišťuje firma Abopress s.r.o. (adresu a telefon najdete v tiráži). Cena Dobrodruha ve volné distribuci i pro předplatitele je 9,- Kč.

Dobrodruh, dvouměsíčník pro mnohostranné osobnosti. Vychází poslední týden sudých měsíců. Šéfredaktor Miloš Kubánek. Lay Out: Design Production. Adresa redakce: Časopis Dobrodruh, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10, e-mail: vdsvet@mbox.vol.cz. Zde rovněž příjem předplatného a inzercí. Distribuují PNS, soukromí distributoři, knihkupecství a maloobchody se sportovním zbožím. Distribuce a předplatné na Slovensku - ABOPRESS s.r.o., Radlinského 27, P.O. BOX 183, 830 00 Bratislava, tel.: 07/52 44 49 79-80, fax/záznamník: 07/52 44 49 81, e-mail: abopress@napri.sk. Vydává Vydavatelství dům Svět, Žirovnická 2389, Praha 10. Registrováno MK ČR pod č. 7598. Podávání novinových zásilek povoleno OZ Přeprava Praha, č. j. 726/97 ze dne 19. 2. 1997. ISSN - 1211 - 751X

Vážení čtenáři, 20. století končí a v mnoha lidských oborech jsou vyhlášováni nejznamenitější jejich představitelé – alespoň podle čtenářů určitých periodik. Myslím, že by se přitom nemělo zapomenout i na jedny z nejstatečnějších lidí – dobrodruhy. Vždyť jejich objevitelský a průkopnický význam je nesporný. Nezajímá vás také, koho považují stejně vám naladění lidé za největšího českého dobrodruha 20. století? Nás tedy rozhodně ano. Pokud i vás, pak prosím věnujte část vašeho drahocenného času a vyplňte následující anketní lístek a v co nejbližší době zašlete na adresu naší redakce: Dobrodruh, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10 (případně fax 02/768879). Pokud se vám nechce lístky vyplňovat, stačí nám na korespondenční nebo papírku načrtnoutě pořadí.

Výsledky ankety budou zveřejněny v dubnovém, tj. 2. čísle Dobrodruha a budou poskytnuty sdělovacím prostředkům. Anketní odpovědi, pokud si to účastníci přejí, budou vylosovány a výherci získají něco z kvalitního outdoorového vybavení. Anketu jsme doplnili i o otázku o největším světovém dobrodruhu 20. století.

15. BYSÁČKOVO
**ZIMNÍ
TÁBOŘENÍ**

BOŘEŇ
21-23.1.2000

Trat' čistá - MOST
v. sta. BILINA ZASTÁV.
včetně snížených cen
Jak si usteleš tak se
poutneš

POUZE PRO ZIMNĚ !!!

STARŠÍ ČÍSLA DOBRODRUHA JIŽ NEJSOU

Vážení čtenáři, jak jsme vás již několikrát upozornili, všechna dosud vyšlá čísla Dobrodruha jsou již zcela rozebrána. Prosíme vás proto, abyste nás o ně nežádali, ani neposlali do redakce peníze za tato čísla, neboť vám je nemůžeme obratem doručit. Totéž platí pro předplatné. V momentě, kdy jednotlivé číslo vyšlo, již není možné si je zpětně předplatit. Předplatné přijímáme pouze pro čísla, která ještě mají do konce příslušného roku vyjít. Jednotlivá čísla vycházejí vždy poslední týden sudých měsíců.

Děkujeme za pochopení.

DOBRODRUH

Ceník inzercí v roce 2000

Je prodáván ve více než 100 sportovních obchodech, předplatitelům i v běžné distribuční síti v ČR i na Slovensku.

CENA PLOŠNĚ ČERNOBÍLÉ INZERCE:

1 cm ²	19,- Kč	1/2 strany	10 800,- Kč
1/8 strany	2700,- Kč	1 strana	19 800,- Kč
1/4 strany	5400,- Kč		

Barevná inzercie je o 20 % dražší, při opakovaní inzertu slevy.

Podrobnější ceník a informace obdržíte na adrese redakce (telefon: 0603 55 49 43, fax: 02/76 88 79).

MALOOBCHODY, PRODÁVAJÍCÍ ČASOPIS DOBRODRUH PRAHA

ALPINUS, Václavské náměstí 1, palác Koruna, 110 00 Praha 1
HUDY SPORT, Na Perštýně 14, 110 00 Praha 1, horečezví, turistika, trekking, běhy, lyže.
HUMI, Karlovské náměstí 3, 110 00 Praha 1
HUMI, Martinská 2, 110 00 Praha 1
ITM Distribuce, Proječna map a průvodců, Senovážná nám. 6, 110 00 Praha 1, tel./fax: 02/2422745. Mapy z celého světa.
KIWI, Jungmannova 23, 110 00 Praha 1, tel.: 02/241282, fax: 96245555. Mapy, průvodce, navigace, časopisy, videokazety.
OLSON, Krahovská 21, 110 00 Praha 1, tel.: 02/2220138, fax: 96230133. Potápěčská technika, škola, sport, cestování.
SLEVA, Czech Sportcentrum DRPPA, Revoluční 1, 110 00 Praha 1
NÁMČEK, Újezd 21, 110 00 Praha 1, outdoor, sportovní horečezví, turistika, skialpinismus.
CENTLIANA v.o.s., Petrákova 31, 110 02 Praha 1, tel.: 02/24817854, fax: 24818070. Horečezví, turistická, kemping, a sportovní potřeby.
NAKLADATELSTVÍ OLYMPIA, reprezentační prodejna, Opletalova 59, 110 38 Praha 1
ALPINUS, Bělehradská 98, 120 00 Praha 2
HUMI, Bělehradská 23, 120 00 Praha 2
MOIRA, Budešská 20, 120 00 Praha 2
WARMPEACE, Slavkova 5, 120 00 Praha 2
TESTUDO - Novotný, Jarmirova 26, 128 00 Praha 2
BIKER'S CAVE alias Jeskyňe, Seifertova 7, 130 00 Praha 3
DELPHIN SUB, Potápěčská technika, Táboritka 13, 130 00 Praha 3
ALAE LUPULI, Antala Staška 20, 140 00 Praha 4
FREUD, Hvězdova 2, 140 00 Praha 4
ALPINUS, Husácká 13, 140 00 Praha 4, tel.: 6925953. Turistika, horečezví, voda, lyže, skialpinismus.
HG SPORT, Hrobová 60, 150 00 Praha 5, tel./fax: 02/535741. Vodní turistika, kanistika, rafting, příroda.
HUDY SPORT, Jičínská 43, 150 00 Praha 5, tel.: 02/538180. Horečezví, turistika, camping, skialpinismus, outdoor.
HOLAN SPORT STRAHOV, Pod Bažantíky lejeje Strahov, blok 1, Naštvěřova 5, 160 00 Praha 6
KITMAR BIKE CENTER, Pod Štěstím 3, 160 00 Praha 6. Mountainbike, trekkingová kola, oblečení, doplňky, freestyle.
CENTRUM AKTIVIT V PŘÍRODĚ, Josef Martho 31, 162 52 Praha 6
JASA ARCHERY DIRECT, Na Petrynce 90/151, 169 00 Praha 6, tel.: 02/2422397. Lanky, kabe, šíp, servis, výuka.
AQUAMARINE, Čechova 17, 170 00 Praha 7, tel./fax: 02/3333917
HUDY SPORT, Stroumskýho nám. 10, 170 00 Praha 7, tel.: 02/479982. Horečezví, turistika, camping.
ALPINUS, Tesco Stores Letňany, 190 00 Praha 9
PEKSPORT, Vězeňská 466/62, 101 00 Praha 10, tel./fax: 732628. Kola, lyže, boty, sport.potřeby, textil.

STŘEDNÍ ČECHY

ADOP-SPORT, Sokolovská 345, 250 88 Čelákovice
SPORT JIŘÍ FOJT, Za parkem 866, 252 29 Dobruška, tel./fax: 03/9911218. Jízdní kola, sport, prodej, opravy.
VELOCEPĚD SERVIS, Rozmítalická 237, 261 02 Příbram VI, tel./fax: 0306/20385. Prodej a montáž kol, doplňky, servis.
MENGER SPORT, Mládežnická 146, 271 11 Neratovice
SPORTSERVIS MONTANA, Jarošův Vysoký, Komochova 406, 280 02 Kolín II, tel./fax: 0321/28718. Kola, lyže, sport. pot., servis.
SPORT ČESKÝ RÁJ, Nerudova 616, 293 01 Mladá Boleslav

ZÁPADNÍ ČECHY

CYKLOSPORT OK spol. s r.o., Kpt. Jaroše 48, 338 01 Klatovy I, tel./fax: 0186/20561. Horská kola Anther Equipe.
SPORT BUMERANG, Dukelských hrdinů 98, 348 15 Plzeň, tel./fax: 0184/928665. Camping, a rybnécké potřeby, horská kola, servis.
JAROSLAV ANDRLE, Libušina 535/11, 353 01 Mariánské Lázně. Horečezví, speleologie, trekking, taboření, oblečení.

JÍŽNÍ ČECHY

SPORT SERVIS NAVRÁTIL, Pehraziční stráž 160, 354 71 Velká Hledebe
ALPINUS, Dr. Stejskalova 12, 370 01 České Budějovice
HUDY SPORT, Panská 27, 370 01 České Budějovice, tel.: 038/29378
SPORT KAMZIK, Široká 19, 370 01 České Budějovice
BIKE SPORT JOMA, Václavská 544/3, 377 01 Jindřichův Hradec, tel.: 0331/23433. Prodej a servis jízdních kol.
CYKLOEXTRA, 1. máje 108, 385 01 Vimperk, tel.: 0338/313093. Cyklo, ski, turistika, tenis, sport.
CYKLOEXTRA, nám. Svobody 3, 397 01 Wlady, tel.: 0338/313093. Cyklo, ski, turistika, tenis, sport.
AS SPORT, Kloboucká 106, 390 01 Tábor. Turistické, horečezví potřeby, paragliding, cestování, TNT.

SEVERNÍ ČECHY

HUDY SPORT, Bilinská 3, 400 01 Ústí nad Labem, tel./fax: 047/5209265. Turistika, trekking, horečezví, potápění, fitness.
KUR SPORT, Dělnická 554, 402 22 Benešov n. Pl., tel.: 0412/945295. Cykloprodej, servis, půjčování, leasing.
SPORT EXTREM, Pokratkova 202, 412 01 Litoměřice, tel.: 0416/741971. Paragliding, lyže, trekking, snowboarding, oblečení.
ALPIN SPORT, V nádraží 5, 415 01 Teplice, tel.: 0417/47700. Horečezví, turistika, lyže, Moira, plavky.
HUMI SPORT, Hlavní 1, 415 01 Teplice
STRIX - Dušan Duška, prodejna sport. potřeb, Městské lázně, Bezručova 4252, 430 02 Chomutov
HUDY SPORT, S. Května 11, 460 01 Liberec
ALPINUS, Obchodní centrum Nisa, 460 05 Liberec
SPORT ČOCHTAN, Kameňná 16, 466 00 Jablonec nad Nisou
HUDY SPORT, Podhorská 22, 466 01 Jablonec nad Nisou
SPORT PRADĚRA, Krále Václava 126, 471 63 Stará Spáry
V+N SPORT, B. Egernmanna, 473 01 Nový Bor, tel.: 0606/477580

VÝCHODNÍ ČECHY

SPORT/TURIST, Koteřova 828, 500 02 Hradec Králové. Proječna pro vodáky a turisty.
SAGITA SPORT, Husova 59, 506 01 Jičín, tel.: 0433/25985. Turistika, horečezví, kola, pobyt v přírodě.
ATOM, Trávníce 153, 511 01 Turnov, tel./fax: 0436/21625. Cyklistika, lyžování, horečezví, turistika.
BC SPORT TERMIT, Jiráskova 126, 511 01 Turnov
SPORT HENYCH, Dolní 54, 514 01 Jilemnice
VIKING, Kávrova 177, 514 01 Jilemnice, tel./fax: 0432/3523. Vše pro pobyt v přírodě.
ALPINUS, Obchodní centrum Grand, nám. Republiky 1400, 530 02 Pardubice
CVOK - Cestovní vodácká kancelář, Jiráskova 29, 530 02 Pardubice
CK HREBEZ, Barvičská 41, 541 01 Trutnov, tel./fax: 0439/3166. Trekking, horečezví, skialpinismus, voda, lyže.
STRIP SPORT, Kramářská 32, 543 01 Trutnov, tel.: 0439/21824. Sportovní a turistické zboží, nut + servis.
TRMOS - R. Fíša, ul. T.G.M. 138, 569 01 Hroznov, tel./fax: 0441/429800. půjč. kabeč - 0441/421888. Vše pro cyklistiku a běh.
SPORTV-REPOINT, T. Čáda, Horní 13, 549 57 Teplice z. Město, tel./fax: 0447/93229. Horečezví, hor. kola, lyžování, trekking.
ARMIA Obchod Zálesák, Týřovno 60, 563 02 Česká Třebová
FIRMA JAN JIRÁSKA, Male náměstí 338, 561 69 Kralupy, tel.: 0446/61236. Horečezví, cyklistika, lyžování, taboření.
MP SPORT a móda, Pražská 34/II, 566 01 Vysoké Mýto. Turistika, trekking, boty, sportovní, KČ Poutník.
ULTRASPORT, Kpt. Jaroše 14, 568 02 Svítkov, tel.: 0461/24461. Cyklopotřeby pro náročná, funkční sportovní prádla.
JITŘNÍ KOLA LEDEČ, Husova nám. 13, 584 01 Ledčá, tel./fax: 0452/621383. Kola, díly, servis, záslukový prodej.
RALSSPORT, Husova 34, 586 01 Jihlava
TRAMTARIE-ODYSEA Prestige, Znojemska 8, 586 01 Jihlava, tel./fax: 066/7320053. Turistika, trekking, climbing, outdoor.

JÍŽNÍ MORAVA

R-STOP, I & P Ropkovi, Havlíčkovo nám. 13, 591 01 Žďár nad Sázavou
GEOKART, prodejna map, Vachova 8, 601 68 Brno
GEMMA, Peřažská 25, 602 00 Brno. Turistika, voda, lyže, speleologie, horečezví, turistika.
GEMMA SPORT, Mezdlovo nám. 15a, 603 00 Brno. Turistika, camping, voda, horečezví, lyže.
HUMI, Baity 2, 657 00 Brno
KČT KUDRNA-WORLD, Nádražní 1 (podchod u hlavního nádraží), 663 14 Brno
BOHUMIL ČADA, Strítěš 55, 674 01 Třebíč
CYKLOCENTRUM HEGER, L. Janáčka 5, 678 01 Blansko
PEPE PERAL - J. Hájek, MOLA, Bystrá 33, 686 00 Uherské Hradiště
CYKLOSTAR HENČI, Štěpánka 1, 685 00 Hodonín, tel./fax: 0441/421888. Vše pro cyklistiku a běh.
BŮZEK-BŮŽKOVÁ KNIHY, Masarykova nám. 38, 69 01 Kyjov
JAN ŠTROF, Obchodní nám. Štenc, Vodň 52, Krumohř, tel.: 0634/334295
HUDY-SPORT Petr Němec, Vodň 01, 453, 700 01 Zim, tel.: 067/7217067. Turistika, camping, horečezví.

SEVERNÍ MORAVA

ELISS sport, Nádražní 24, 701 01 Ostrava I, tel./fax: 069/6124653. Turistika, horečezví, fitness, vodní sporty, volný čas.
ALPINUS, Křižova 36, 702 00 Ostrava I
HUDY SPORT, Sokolská 33, 702 00 Ostrava, tel.: 069/6118866. Turistika, horečezví, kola, pobyt v přírodě.
SPORT 47 AVANTI, Purová 708, 700 00 Ostrava-Poruba, tel.: 069/6915439. Největší sportovní prodejna v Ostravě.
VELORAZAR ŠAFRATA, nádražní kola ČD, 733 01 Karvina I, tel./fax: 069/6013642. Kola + doplňky, opravy, komís, oběry.
M-SPORT p. L. Kolondra, Smetanova 8, 737 01 Český Těšín
AZ CYKLO-SPORT, Radniční 1243, 738 01 Fryčkov-Místek, tel./fax: 0658/621185, 20547. Cyklo, turist., lyžev., hokej, kemp., sport.
LAVINA SPORT, Nám. Svobody 30, 739 02 Fryčkov-Místek
JUREK S+R, 739 13 Kunčice pod Ondřejnem. Turistika, stany, oblečení - turistika, sport.
SITAVANC-Sport, Sokolovská 393, 742 21 Kopivnice, tel.: 0656/802069. Kola, lyže, trekking, turistika, sportovní obuv.
ZDENKA ZEDPOVÁ, Havlíčkova 32, 744 01 Přemysl p.ř., tel./fax: 0656/436184. Kola, zbraň.
PROGRES-CENTRUM, 1. máje 1260, 753 01 Horná Morava
TRÁNGO-NOVA, Motečská 348, 755 01 Vsetín, tel.: 0657/615565. Horečezví, turistika, voda, kulečník, šípky.
HEKTEK, 1. máje 210/8, 787 01 Kroměříž, tel. zážab: 0634/350121. Turistika, tramping, horečezví, western, skauting.
HMS bike, Ládková 50, 787 01 Šumperk, tel./fax: 0649/217182. Prodej, opravy cyklo + ski.
KANISport, Dr. E. Beneše 16, 787 01 Šumperk
MANIA SPORT, Sadová 682, 790 01 Jeseník. Horečezví, turistika, outdoor.

JESKYŇÁŘSKÁ REPORTÁŽ O ZÁCHRANNÉM CVIČENÍ V KRASU MORAVSKÉM

Na rozdíl od Horské služby, která má profesionální zázemí, jeskyňářské záchranné služby jsou u nás dobrovolnými sbory. Je tomu tak i v našem nejznámějším jeskynním systému Moravském krasu. Zde působí dobrovolná záchranná skupina místních speleologů. Přestože jde o skupiny dobrovolné, jejich zásahy striktně vyžadují

profesionální úroveň a secvičování. No a na jedno toto cvičení jsem byl pozván i já. Jak jinak, zblýla na mě role „zachraňovaného“. Následující řádky vás snad přesvědčí o tom, že když už polezete do jeskyně, dejte si sakra pozor. Ne že by vás záchranáři nebyli s to zachránit, ale na světě jsou přeci jenom příjemnější věci, než být zachraňován.

VZPOMÍNKA NA ZÁCHRANÁŘSKÁ NOSÍTKA SKED

Tak tedy, jak vlastně takové cvičení probíhá? Naše cesta začíná na turistické trase v Punkevních jeskyních. Zde ve třech odbočujeme do úzké, zčásti přirozené a zčásti jeskyňáři prokopané, veřejnosti nepřístupné chodbičky. Ta asi po 800 metrech ústí do nedávno objeveného obrovského podzemního dómu, v jehož horních partiích je malý vchod na povrch, ovšem výškově o 150 m výš. Zde budu „zraněn“ a vchodem ke mně slani záchranné družstvo, aby mne právě prošlou chodbičkou dopravilo do civilizace.

Již lezení a plazení chodbičkou mi přináší četná překvapení. Nejsem jeskyňář a nikdy mě nenapadlo, že v jeskyních může být tolik bahna. To je téměř všude, což vytváří zábavné situace zvláště v četných místech, která jsou široká třeba jen třicet centimetrů. Na mnoha místech jsou také vodní jezírka, která dosahují tak dvacet centimetrů pod strop. Jeskyňáři jsou na to zjevně připraveni, mají speciální nepromokavé overaly. Já v šustácích a pohorkách nemám příliš suchých částí těla a bahno mám zalezlé na nejunevěřitelnějších místech. Jsem zvědav, jak mě tudy chtějí táhnout zpátky.

Jsme v jeskynním dómu a shora k nám slaňují záchranáři. Blekotám něco o zlomeném bérce a žebrech, v šoku však nejsem. Ve skupině je doktor, který mi poskytuje první pomoc. Potom mě začínou zamotávat do plastových nosítek SKED, ze kterých mi kouká jen obličej. Nestací, že jsem dokonale obalen

ještě připoutávají různými popruhy. Doufám, že se záchranářům nic nestane a že nezůstanu takhle zabalený v nějaké úzké jeskynní chodbě. Začíná transport. Tam, kde jsem se předtím sotva prosoukal sám, musí nyní projít moje objemná nosítka a s nimi šest chlapců. Cesta jde přirozeně pomalu. Táhnou mě nohama napřed a v mnoha průlezech se zasekneme. Nejhorší jsou ty, v nichž visím několik minut hlavou dolů. V nebezpečné blízkosti mě hlavy krouží hořící karbidky záchranářů. Přicházejí vodou zatopená

místa. Původním plánem bylo, že mě chlapi budou soupat těsně u stropu, abych neprojížděl vodou. Záchranáři si lehají do vody a snaží se mne podávat přes ramena. To se daří asi tak dvacet vteřin. Poté se skoro celý nořím do vody a jezírka prolouvám. V jeskyni je konstantní teplota kolem 8 stupňů a voda nevytéká zrovna z teplých pramenů. Ještě, že nemám zlomenou nohu a žebra. Po prolutí pátého vodního polosifonu asi v polovině chodbičky se klepu jako ratlík a projevují přání stát se ze zachraňovaného

zachráněncem. Mé místo v klaustrofobní kukle zaujímá nejmladší z záchranného týmu. Kupodivu, všichni chtějí raději zachraňovat. Snažím se rozhybat ztuhlá a vyluhovaná tělo pomáháním záchranářům a těším se na volný pohyb v sychravém podzimním moravském počasí.

MILOŠ KUBÁNEK

Díky za to, že mě tam zabaleného nenechali, patří členům Speleologické záchranné služby Moravský kras – Oldřichu Štosovi, Jirkovi Kyselákově, Liboru Matuškově, Jirkovi Bučkovi, MUDr. Bedřichu Kalovi, Radku Blažkovi, Karlu Kučerovi, Bohuši Kouteckému, Luboši Kuchařovi a ostatním členům stanice.

Poznámka: Cvičný transport byl prováděn pouze za účelem ověření průchodnosti nosítek se zraněným v několika problémových místech a z tohoto důvodu nebyl záměrně vytvořen komfortní stav v nosítkách s možností použití termo vrstev, teplých zbrojí a speciálních zábalů.

GELANITS LINER
vodní membrána pod vrstvou šitím

Vodní sloupce: 43 000 mm H₂O
Prodyšnost: 83 000 g/m² a 24 hod.

Společnost: Sport Bekovskij s.r.o. Bělohorská 154, 322 27, Blatná, tel. fax: 378 732 98 00, e-mail: sport_bekovskij@seznam.cz, http://www.sportbekovskij.cz

SPELEOLOGICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA ČESKÉ SPELEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

Jak již bylo řečeno, na rozdíl od profesionální Horské služby, která má četná zázemí a státní dotace, je Speleologická záchranná služba dobrovolným sdružením, které spadá pod Českou speleologickou společnost a operuje ve čtyřech stanicích po celé České republice. Je tomu tak i v naší nejznámější krasové oblasti – Moravský kras, kde působí skupina dobrovolných speleologů, která se zabývá těmi nejzranitelnějšími úrazy, na které si jen můžete vzpomenout. Od sebevrahy (skokanů) do Macochy, přes těžké úrazy, jako jsou zlomeniny, těžké pomohždění, záchrany speleologů před stoupající vodou až po náročné záchranné akce, kdy je třeba přepravit zraněného speleologa přes zatopený vodní sifon do bezpečí. Možná si mnozí z vás řeknou, že obvyčejná zlomenina není zas tak vážným úrazem, ale v podzemí, v mnohdy krajně extrémních podmínkách, se všechno několikrát násobně stupňuje a banální zlomenina nohy může znamenat vážné problémy. Zejména nízká teplota (šest až osm stupňů), která je konstantní po celý rok a hlavně vsůdpřítomné bláto, přívan, jsou jen prvotními znaky obtíží, které musí záchranáři překonat, aby dopravili zraněného speleologa do bezpečí.

Pokud k tomu přičteme, že ne všechny jeskyně jsou stejné, ale jsou komplikované četnými propastmi, úžinami, vodními jezery a dalšími a dalšími nástrahami a jejich délka se pohybuje

kolem stovek metrů, v mnohých případech i několika kilometrů, je z toho odvoditelné, že mnohé záchranné akce trvají i několik desítek hodin, v extrémních případech i několik dnů. K tomu všemu je třeba použít speciální záchranný materiál, vyprošťovací prostředky, souhrn mnoha organizací, jako jsou Hasičské záchranné sbory a útvary Rychlé záchranné služby, které jsou v konečné fázi velmi důležitým prvkem v rámci záchrany lidských životů při úrazech v jeskyních.

Díky tomu, že horolezecký a speleologický materiál se dá běžně zakoupit v každé outdoorové prodejně a četnost výpadů mnoha mladých a nezkušených lidí do skal a krasových oblastí se zvedavosti a touze po dobrodružství je čím dál tím častější, je důležité poznamenat, že výjezdy záchranářů jsou rok od roku častější a náročnější. To vše klade obrovské nároky na bezvadný pořádek v záchranném materiálu a na jeho pravidelnou obnovu. Vzhledem k tomu, že jsme nezisková organizace, jsme závislí na sponzorských darech a vlastní prezentaci. Bude-li se tedy tato činnost zdát někomu dostatečně humánní, zajímavá, potažmo cenná, ozvěte se na adresy stanic Speleologické záchranné služby: rescue.sz3@post.cz – Český kras, rescue.sz2@post.cz – Plzeň, rescue.sz3@post.cz – Moravský kras, rescue.sz4@post.cz – Severní Morava.